

Wykład:

Rynek narkotyków

Studium przypadku – analiza kosztów - korzyści

W sądzie w Opolu zapadły wyroki za uprawę marihuany na wielką skalę. Dziewięciu mężczyzn Prokuratura Okręgowa w Opolu oskarżyła o udział w zorganizowanej grupie przestępczej oraz uprawę konopi indyjskich i handel narkotykami na wielką skalę.

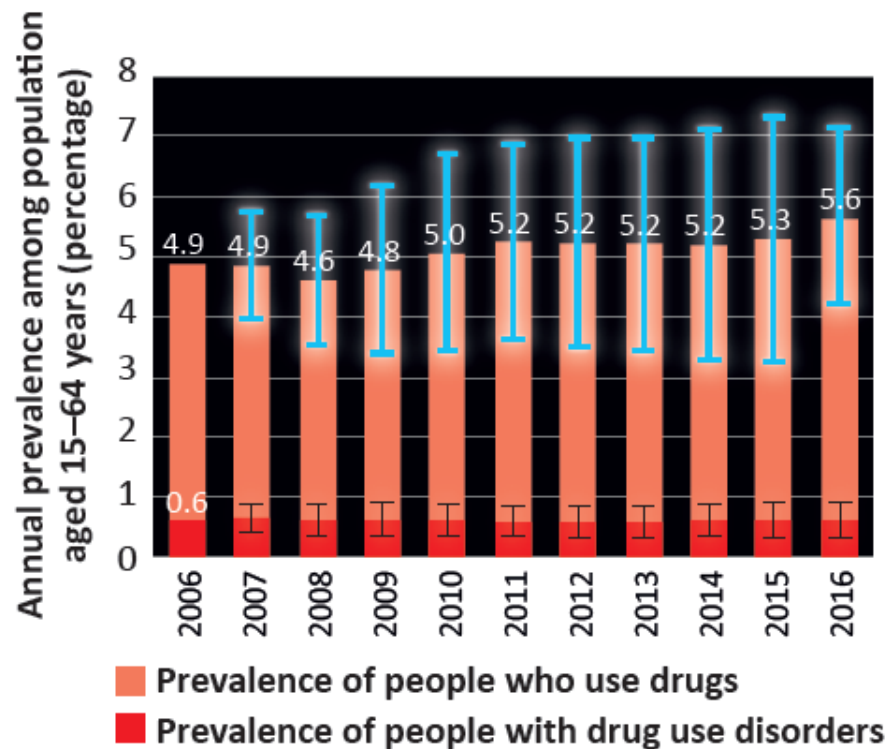
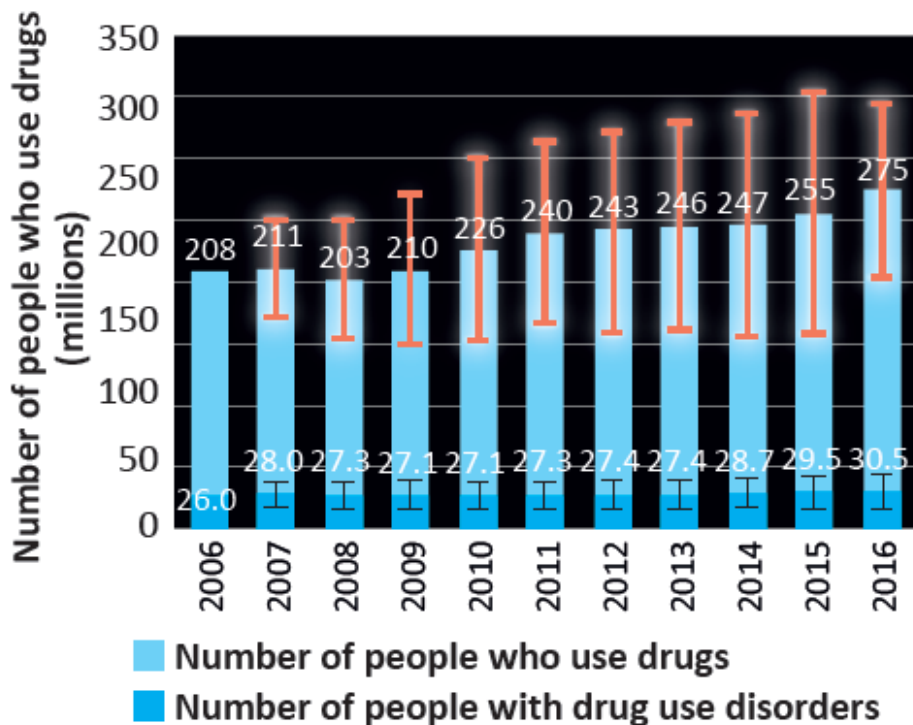
Na karę bezwzględnego więzienia został skazany jedynie główny oskarżony - 48-letni Tomasz G. z Opola. Dostał 4 lata. Siedmiu kolejnych oskarżonych sąd skazał na kary w zawieszeniu, jedna osoba została uniewinniona. Skazani muszą zapłacić również grzywny, części z nich sąd zasądził przepadek mienia.

Według śledczych udało się z niej uzyskać co najmniej 50 kilogramów marihuany wartej nie mniej niż milion 250 tysięcy złotych. Kolejna z nich zlokalizowała była w podopolskich Węgrach. Tam według prokuratury od listopada 2007 do stycznia 2010 roku udało się oskarżonym wyhodować konopie indyjskie, z których uzyskali 100 kg marihuany wartej na czarnym rynku 2 miliony 500 tysięcy złotych.

1 kg marihuany = 25 000 zł

Trendy w używaniu narkotyków – świat, 2006-2016

W 2016 r. ok. **275 mln ludzi** w wieku 15-64 używało narkotyków [5,6% populacji]; w ciągu ostatniego roku liczba ta wzrosła o 20 mln.

30,5 mln użytkowników narkotyków jest uzależnionych lub ma poważne problemy zdrowotne.

Używanie narkotyków na świecie 2013 – odsetek populacji w wieku 15-64 i liczby bezwzględne

	Percentage of population that has used the drug		Number of users (thousands)	
	low	high	low	high
Cannabis	2.7	4.9	128,480	232,070
Opioids	0.6	0.8	27,990	37,560
Opiates	0.3	0.4	12,920	20,460
Cocaine	0.3	0.4	13,800	20,730
Amphetamines	0.3	1.1	13,870	53,870
“Ecstasy”	0.2	0.6	9,340	28,390
All illicit drug use	3.4	7.0	162,000	329,000

Źródło: UNODC, World Drug Report 2014 i 2015.

Wskaźniki używania konopi indyjskich w różnych krajach

Kraj	Szacunkowe wskaźniki używania			
	Rok przeprowadzenia sondażu	Ogólna populacja		Młodzież szkolna
		W ciągu całego życia, osoby dorosłe (15-64)	W ciągu ostatnich 12 miesięcy, młode osoby dorosłe (15-34)	W ciągu całego życia, uczniowie (15-16)
		%	%	%
Belgia	2013	15,0	10,1	18
Bułgaria	2016	8,3	10,3	27
Czechy	2016	26,6	19,4	37
Dania ⁽¹⁾	2017	38,4	15,4	12
Niemcy ⁽²⁾	2015	27,2	13,3	19
Estonia	2008	–	13,6	25
Irlandia	2015	27,9	13,8	19
Grecja ⁽²⁾	2015	11,0	4,5	9
Hiszpania	2015	31,5	17,1	31
Francja	2016	41,4	21,5	31
Chorwacja	2015	19,4	16,0	21
Włochy	2017	33,1	20,7	19
Cypr	2016	12,1	4,3	7
Łotwa	2015	9,8	10,0	17
Litwa	2016	10,8	6,0	18
Luksemburg	2014	23,3	9,8	16
Węgry ⁽²⁾	2015	7,4	3,5	13
Malta	2013	4,3	–	13
Holandia	2016	25,2	15,7	22
Austria	2015	23,6	14,1	20
Polska	2014	16,2	9,8	24
Portugalia	2016	11,0	8,0	15
Rumunia	2016	5,8	5,8	8
Słowenia	2012	15,8	10,3	25
Słowacja	2015	15,8	9,3	26
Finlandia	2014	21,7	13,5	8
Szwecja ^(1,3)	2016	15,1	7,3	5
Wielka Brytania ^(1,4)	2016	29,6	11,5	19
Turcja	2011	0,7	0,4	–
Norwegia ⁽¹⁾	2016	20,6	8,6	7
Unia Europejska	–	26,3	14,1	–

Źródło: EMCDDA, Europejski raport narkotykowy 2018.

Popyt na konopie indyjskie w Europie

Konopie indyjskie

Osoby dorosłe (15-64 lat)

Używanie
w ciągu
ostatniego roku

24,0 mln

7,2 %

Przynajmniej
jednokrotne użycie
w ciągu całego życia

87,6 mln

26,3 %

Młode osoby dorosłe (15-34 lat)

Używanie
w ciągu
ostatniego roku

17,2 mln

14,1 %

Krajowe oszacowania dotyczące
używania w ciągu ostatniego roku

Najniższe
3,5 %

Najwyższe
21,5 %

Popyt na kokainę w Europie

Kokaina

Osoby dorosłe (15-64 lat)

Używanie
w ciągu
ostatniego roku

3,5 mln
1,1 %

Przynajmniej
jednokrotne użycie
w ciągu całego życia

17,0 mln
5,1 %

Młode osoby dorosłe (15-34 lat)

Używanie
w ciągu
ostatniego roku

2,3 mln
1,9 %

Krajowe oszacowania dotyczące
używania w ciągu ostatniego roku

Najniższe
0,2 %

Najwyższe
4,0 %

Popyt na MDMA (*ecstasy*) w Europie

MDMA

Osoby dorosłe (15-64 lat)

Używanie
w ciągu
ostatniego roku

2,6 mln
0,8 %

Przynajmniej
jednokrotne użycie
w ciągu całego życia

13,5 mln
4,1 %

Młode osoby dorosłe (15-34 lat)

Używanie
w ciągu
ostatniego roku

2,2 mln
1,8 %

Krajowe oszacowania dotyczące
używania w ciągu ostatniego roku

Najniższe
0,2 %

Najwyższe
7,4 %

Popyt na amfetaminy w Europie

Amfetaminy

Osoby dorosłe (15-64 lat)

Używanie
w ciągu
ostatniego roku

1,7 mln
0,5 %

Przynajmniej
jednokrotne użycie
w ciągu całego życia

11,9 mln
3,6 %

Młode osoby dorosłe (15-34 lat)

Używanie
w ciągu
ostatniego roku

1,2 mln
1,0 %

Krajowe oszacowania dotyczące
używania w ciągu ostatniego roku

Najniższe
0 %

Najwyższe
3,6 %

Popyt na opioidy (m.in. morfinę i heroinę) w Europie

Opioidy

Osoby wysoce ryzykownie
używające opioidów **1,3 mln**

Zgłoszenia na leczenie
uzależnienia

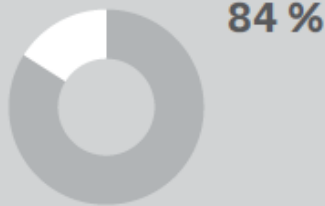
Główny narkotyk
dotyczący około **36%**
wszystkich wniosków o
leczenie uzależnienia od
narkotyków w Unii
Europejskiej

628 000

W 2016 r. osób używających
opiodów otrzymało leczenie
substytucyjne

Przedawkowania
ze skutkiem
śmiertelnym

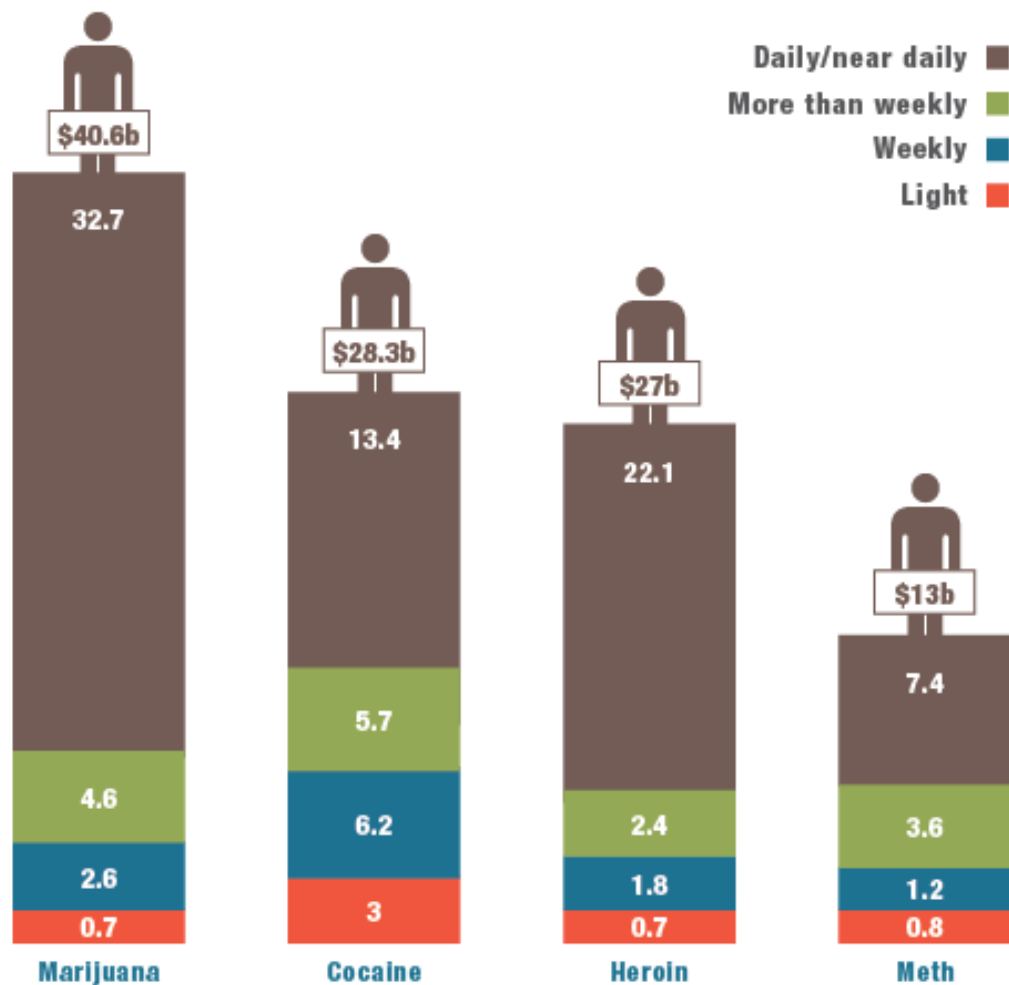

Opioidy wykrywa się w **84%**
przypadków przedawkowania
ze skutkiem śmiertelnym

Źródło: EMCDDA, Europejski raport narkotykowy 2018.

Wydatki nabywców 4 najpopularniejszych narkotyków w USA, 2010

W USA w 2010 r. łączne wydatki na marihuanę, kokainę, heroinę i metamfetaminę wyniosły **101 mld USD**.

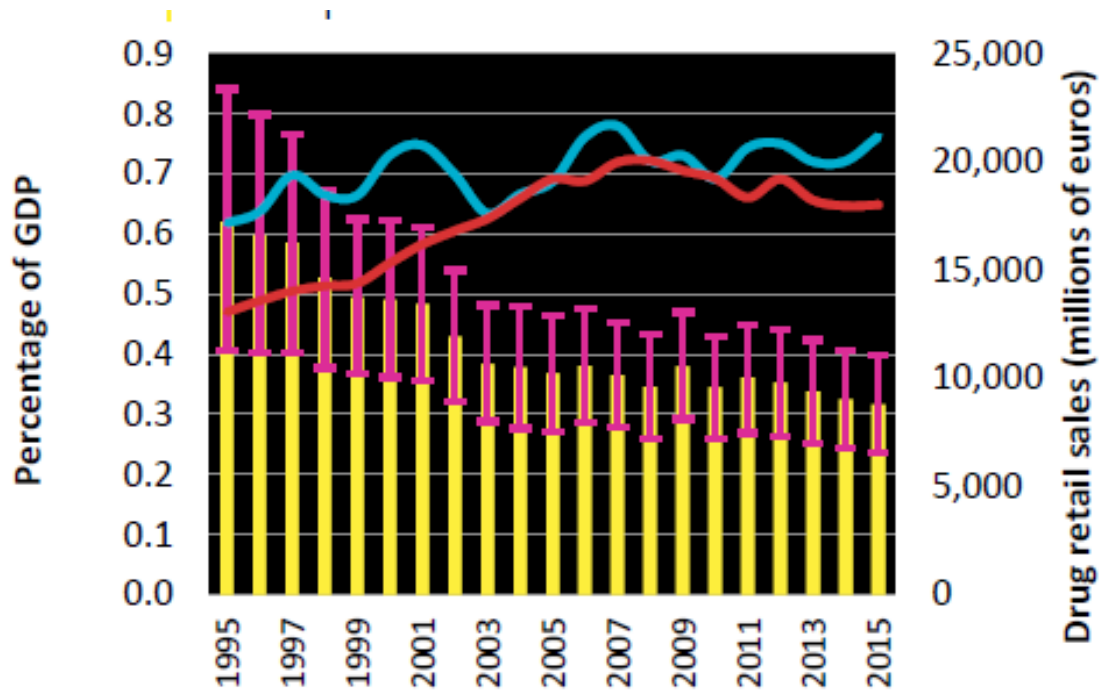
Wydatki na zakup marihuany w USA, 2010

Wydatki na marihuanę w USA w 2010 r. szacowane były w przedziale 30-60 mld USD. RAND Corporation podaje kwotę **40,8 mld USD**.

Biorąc pod uwagę fakt, że liczba użytkowników marihuany wynosi ok. 24,5 mln, wydatki na 1 użytkownika wynoszą ok. **1666 USD rocznie**.

Wydatki gospodarstw domowych na narkotyki w 21 krajach europejskich , 1995-2015

- Drug purchases as a percentage of GDP (21 European Union countries), including 95 per cent confidence-interval
- Drug purchases in 21 European Union countries in current euros
- Drug purchases in 21 European Union countries in constant euros

Skutki zażywania narkotyków

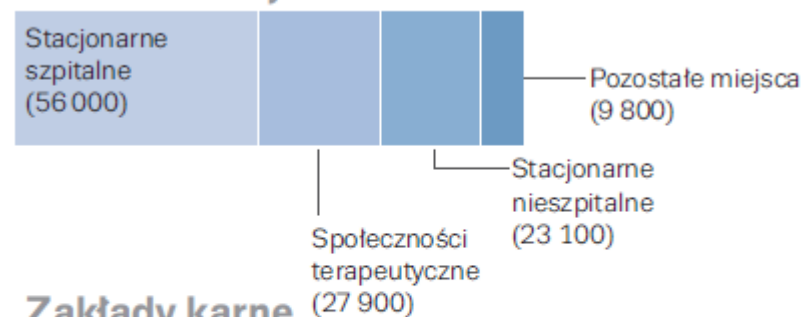

Liczba osób leczonych z uzależnienia od narkotyków w Europie w 2015 r.

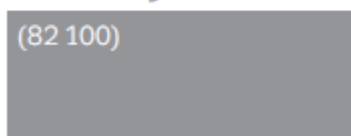
Leczenie ambulatoryjne

Leczenie stacjonarne

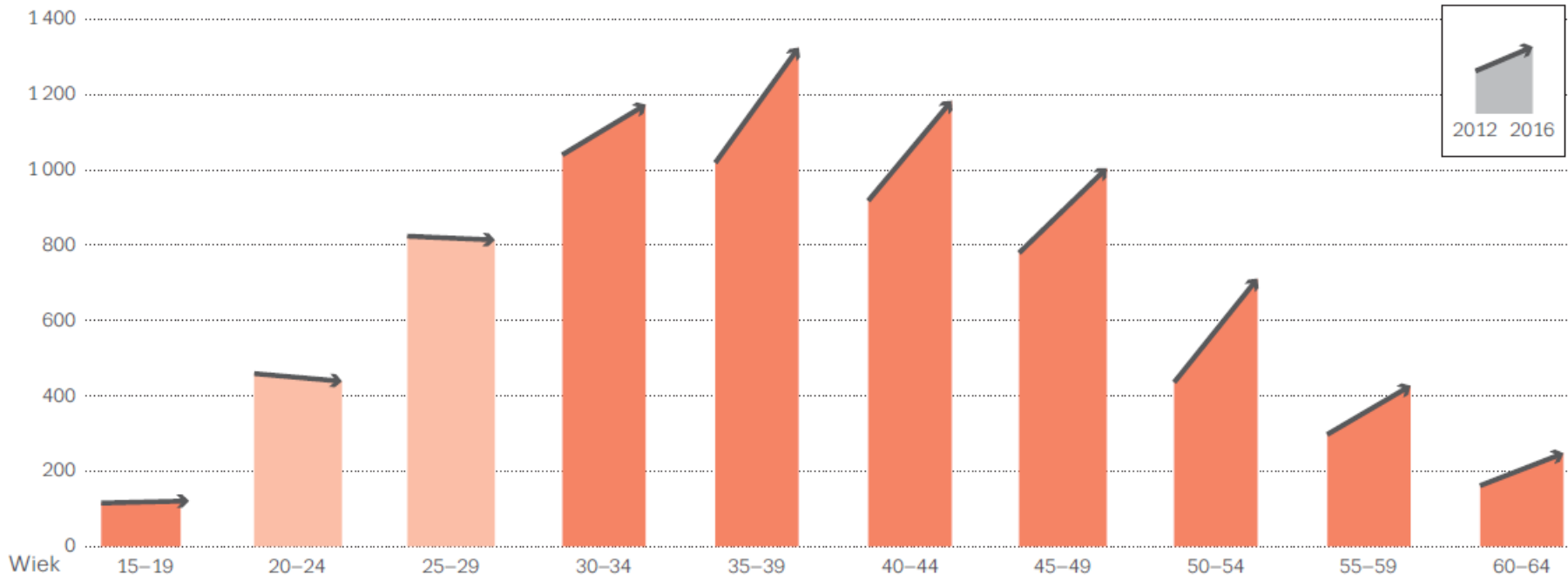

Zakłady karne

Liczba zgonów spowodowanych narkotykami w Europie w 2012 i 2016 r.

Liczba zgonów

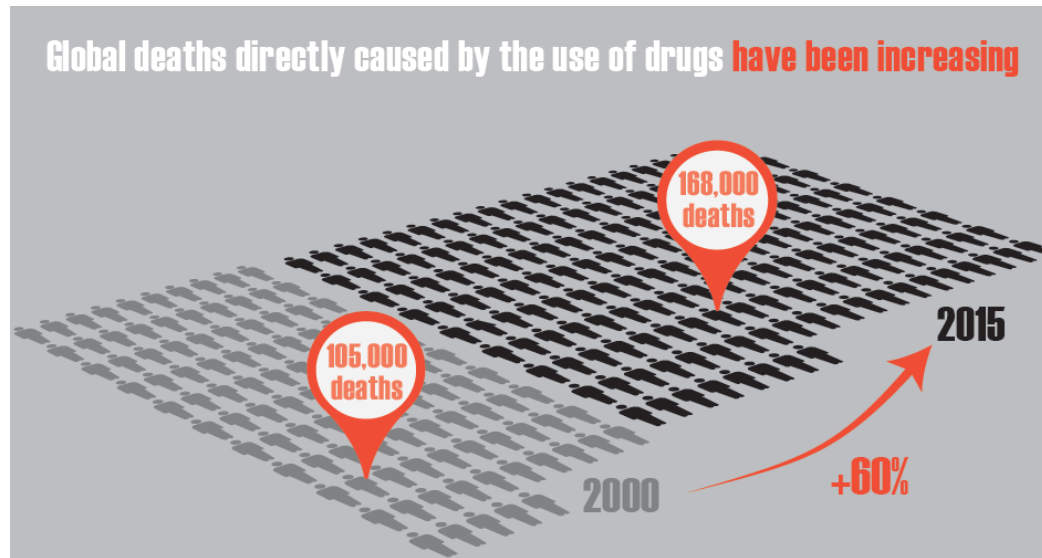

Szacuje się, że w 2016 r. na terenie Unii Europejskiej doszło do co najmniej 7 929 przypadków przedawkowania narkotyków ze skutkiem śmiertelnym, w które zaangażowany był przynajmniej jeden niedozwolony środek odurzający.

Źródło: EMCDDA, Europejski raport narkotykowy 2018.

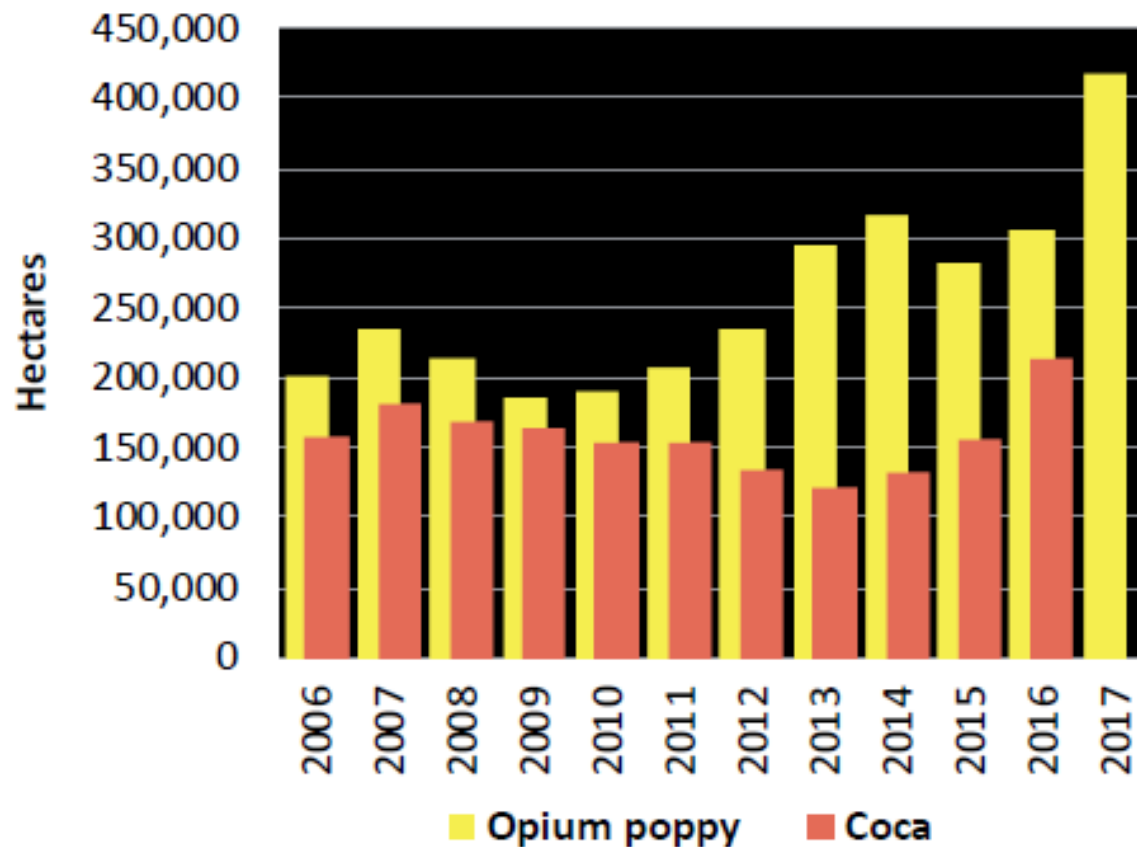
Wartość życia ludzkiego

Thaler i Rosen (1976)	1 000 000 USD
Anderson (1991)	6 100 000 USD
Moore i Viscusi (1988)	7 300 000 USD
Viscusi (2013)	9 100 000 USD
US Transportation Department (2015)	9 400 000 USD

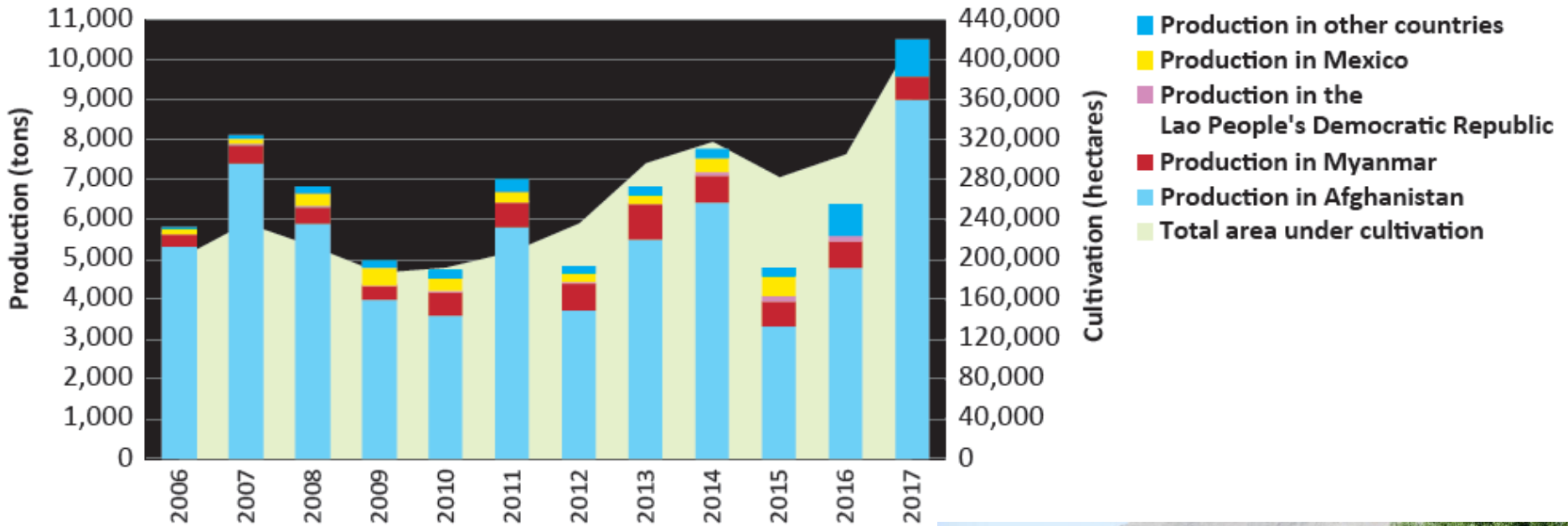

Źródło: UNODC,
World Drug Report 2018.

Obszar zajęty pod uprawę sadzonek opium oraz krzewów koki, 2006 - 2017

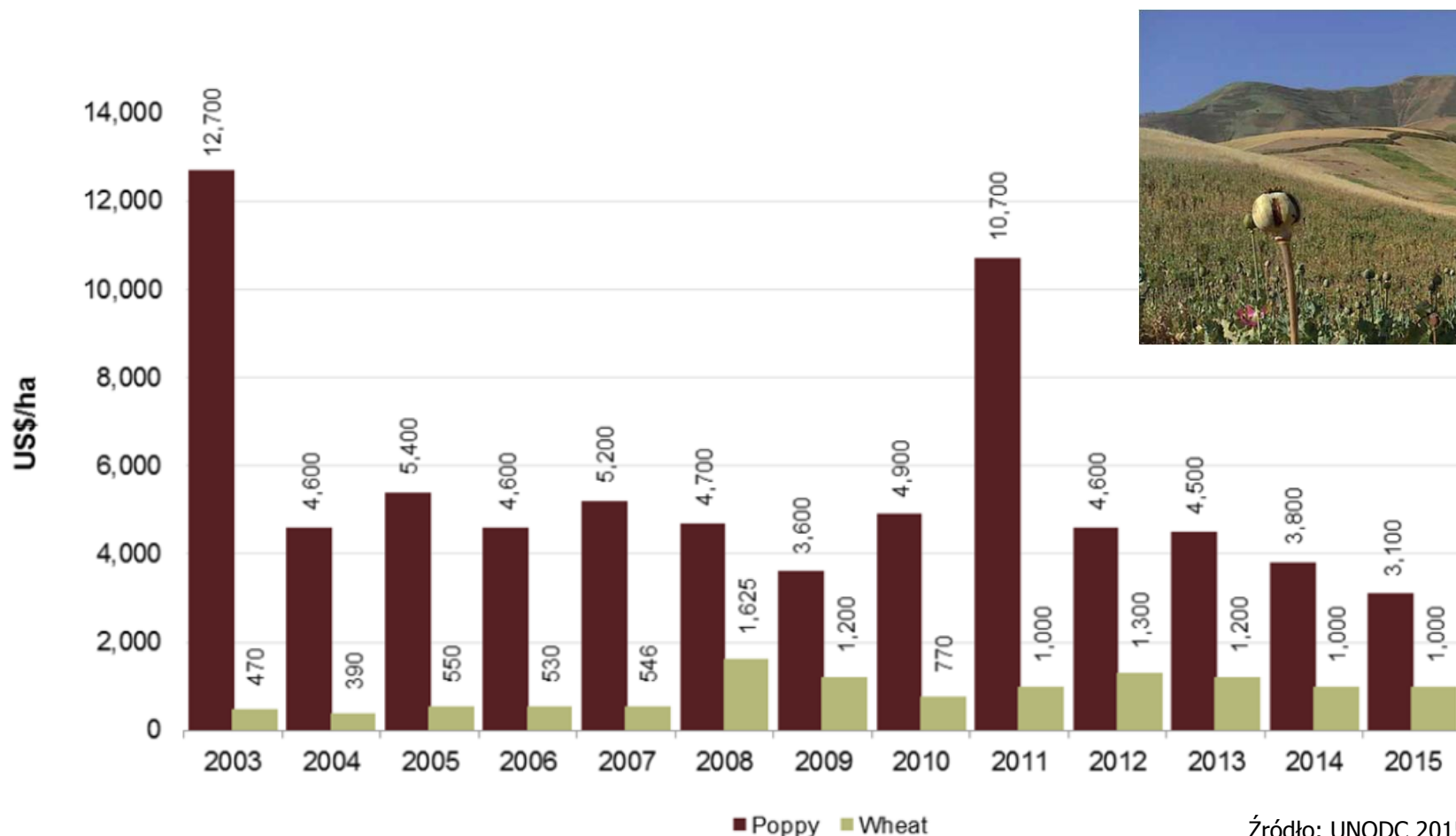
Światowa produkcja opium

Źródło: UNODC, World Drug Report 2018.

Opłacalność produkcji opium w relacji do pszenicy w Afganistanie

Uprawa opium w Afganistanie: **154 tys. ha** (2012) i **209 tys. ha** (2013)
Relacja dochodu brutto (i netto) przy uprawie pszenicy i opium: **1:4 (1:6)**

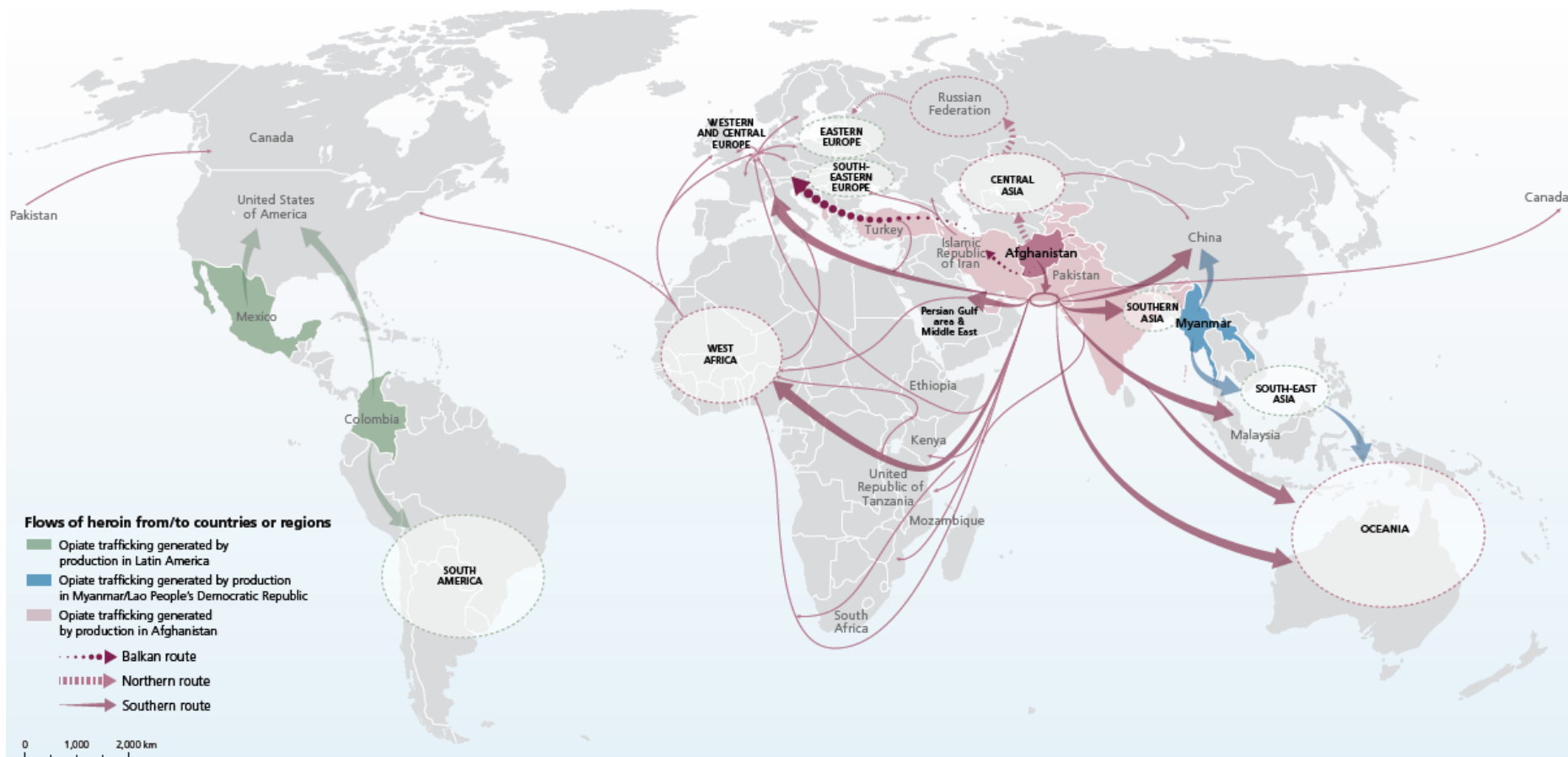
Rola opium w gospodarce Afganistanu

	Gross value US\$ (rounded)	Net value US\$ (rounded)	Net value in relation to GDP
Value of the opiate economy	1.56 billion (1.2-2.2 billion)	1.49 billion (1-2.1 billion)	7.1%
Value of opiates potentially available for export	1.48 billion	1.41 billion	6.7%
Farm-gate value of opium ¹	0.57 billion	-	3%
Value of domestic market	0.08 billion	0.08 billion	0.4 %
Export value of 1 kg of opium ²	720	720	
Export value of 1 kg of morphine/heroin	4,100	3,750	

Źródło: UNODC 2015.

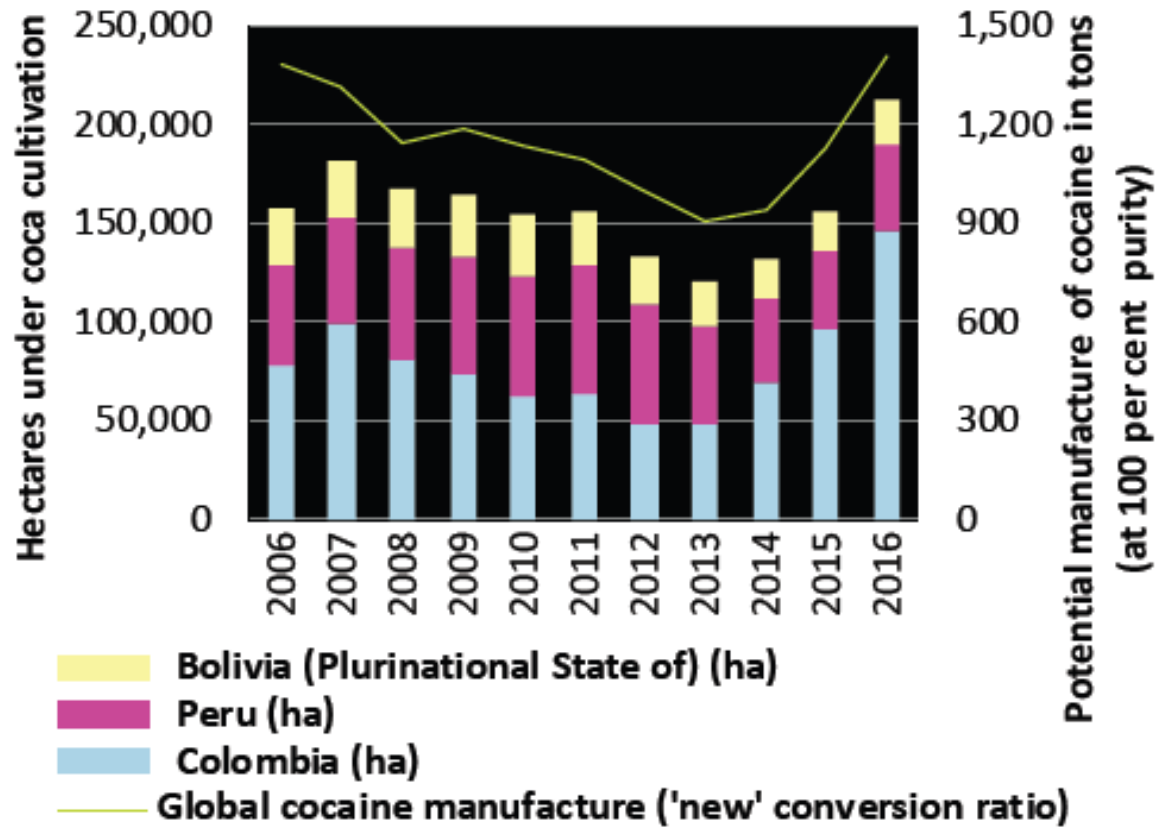

Główne szlaki przemytu opiatów

Źródło: UNODC, World Drug Report 2015.

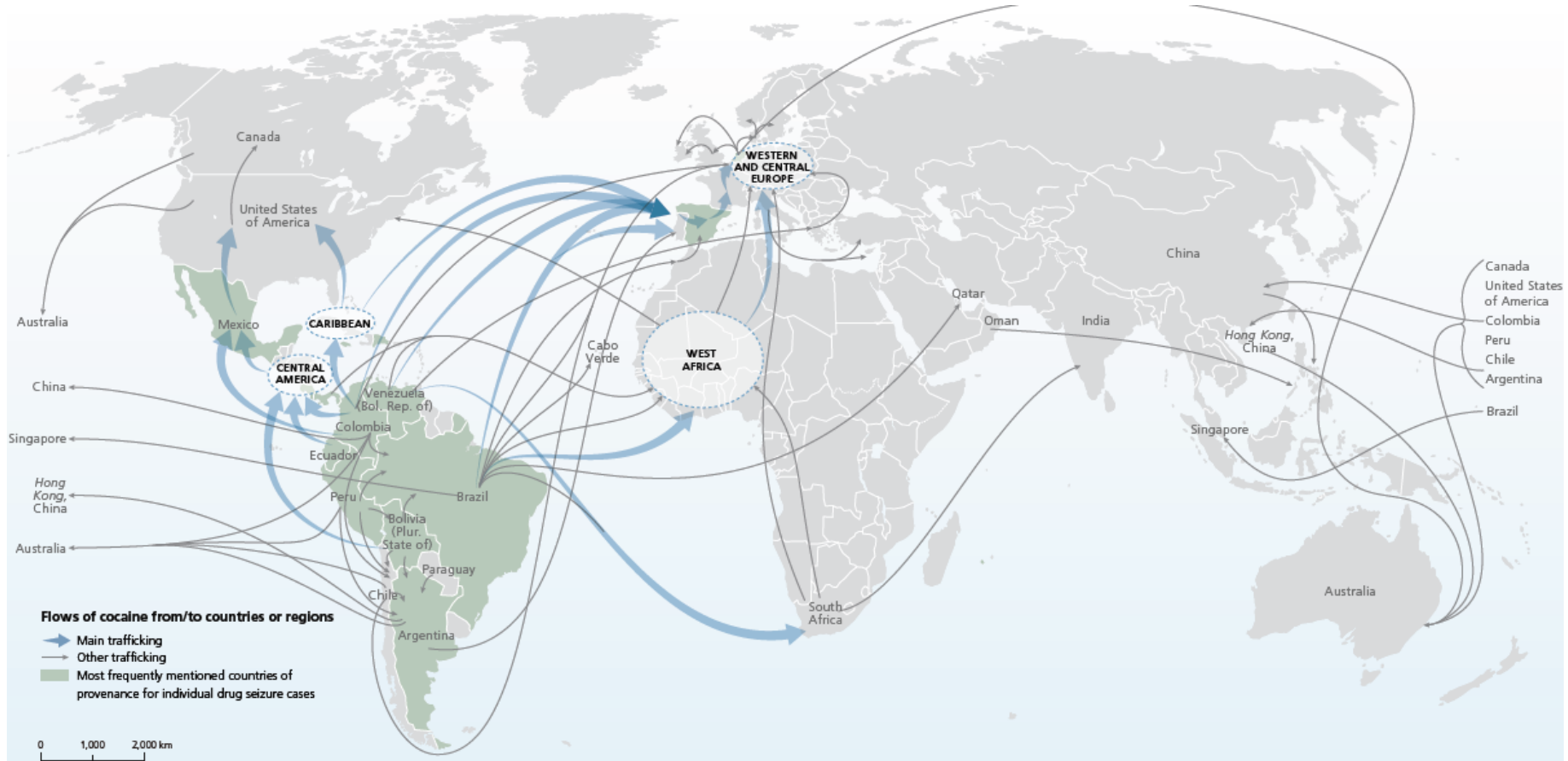
Uprawa krzewów koki

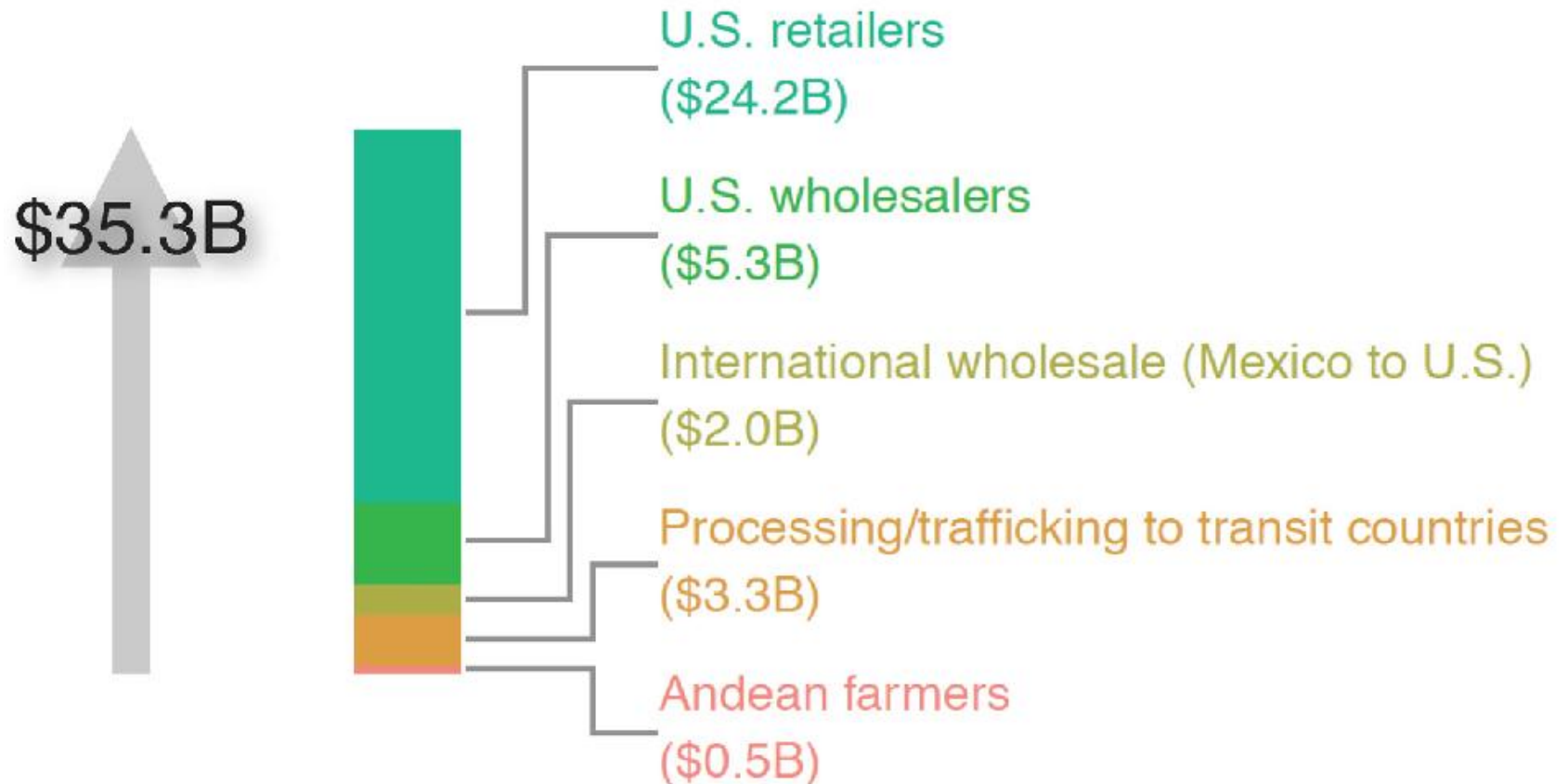
Źródło: UNODC, World Drug Report 2018.

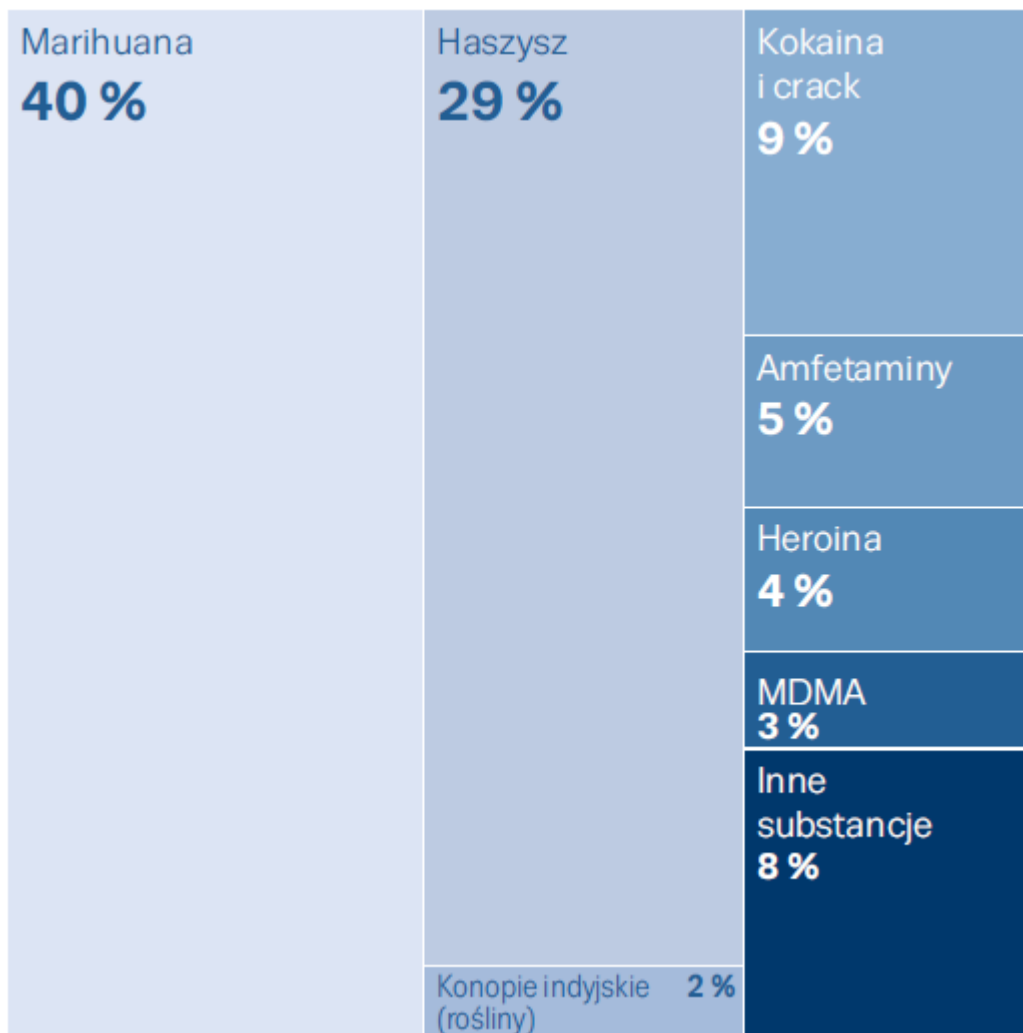
Główne szlaki przemytu kokainy

Dochody w łańcuchu dostaw kokainy do USA

Zgłoszone konfiskaty narkotyków w Europie, 2016

Co roku w Europie odnotowuje się ponad milion konfiskat narkotyków. Najczęściej są to niewielkie ilości konfiskowane użytkownikom, ale wielokilogramowe dostawy przechwycone od przemytników i producentów stanowią większość ogólnej ilości skonfiskowanych substancji.

Przemyt narkotyków – kraje pochodzenia

Most frequently mentioned countries of provenance^a for individual drug seizure cases^b, by drug type (all modes of transportation), 2001-2012

Rank	Cannabis	Cocaine (base, salts and crack)	Heroin	ATS
1	Morocco	Brazil	Afghanistan	Netherlands
2	Afghanistan	Colombia	Pakistan	Lao People's Democratic Republic
3	Jamaica	Argentina	Tajikistan	Germany
4	Netherlands	Dominican Republic	Albania	United Kingdom
5	South Africa	Venezuela (Bolivarian Republic of)	Turkey	Myanmar
6	Paraguay	Peru	Netherlands	Cambodia
7	Ghana	Jamaica	Iran (Islamic Republic of)	Iran (Islamic Republic of)
8	Spain	Bolivia (Plurinational State of)	India	Belgium
9	Nepal	Costa Rica	Thailand	China
10	Albania	Netherlands	Kyrgyzstan	United States
11	Algeria	Ecuador	Belgium	Hong Kong, China
12	Mozambique	Mexico	Bulgaria	Malaysia
13	Pakistan	Panama	Kazakhstan	Bulgaria
14	Honduras	Nigeria	Germany	Poland
15	India	Ghana	Nigeria	France
16	Iran (Islamic Republic of)	Spain	Greece	Denmark
17	Kazakhstan	Guinea	Uzbekistan	Czech Republic
18	Haiti	Chile	Myanmar	Canada
19	United States	Senegal	Spain	Syrian Arab Republic
20	France	Trinidad and Tobago	Hong Kong, China	Lithuania

Liczba zlikwidowanych roślin oraz plantacji konopi indyjskich, 2013

Eradication (outdoor)

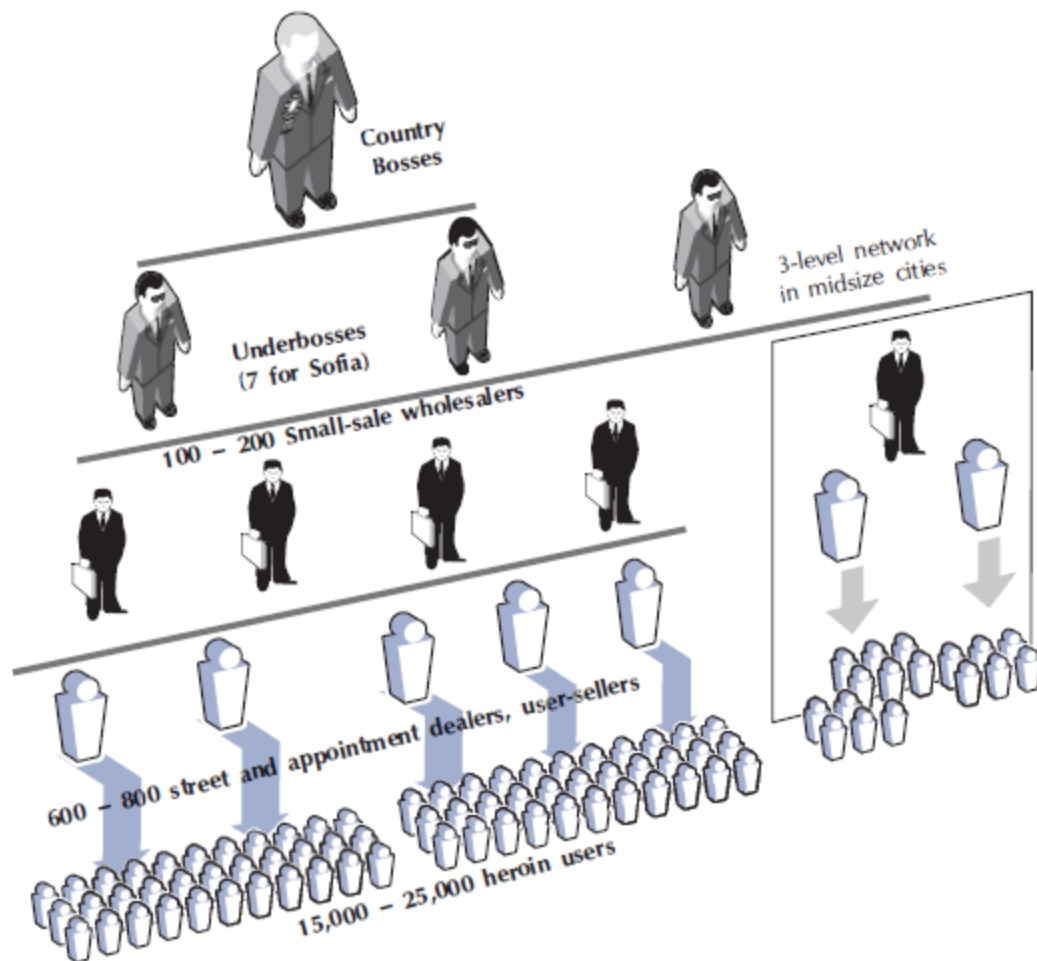
	Plants (no.)	Sites (no.)
United States	4,024,605	6,376
Philippines	2,013,678	451
Guatemala	2,000,000	n.a.
Costa Rica	1,461,747	199
Brazil	900,744	n.a.
Italy	884,612	1,100
Trinidad and Tobago	597,100	117
Ukraine	483,000	n.a.
Belgium	393,888	1,107
New Zealand	105,321	n.a.

Eradication (indoor)

	Plants (no.)	Sites (no.)
United States	361,183	2,747
Germany	93,771	n.a.
Czech Republic	66,279	276
Ireland	28,851	391
New Zealand	21,202	783
Latvia	14,220	14
Italy	10,262	622
Iceland	6,652	323
Belgium	2,870	105

Źródło: UNODC, World Drug Report 2015.

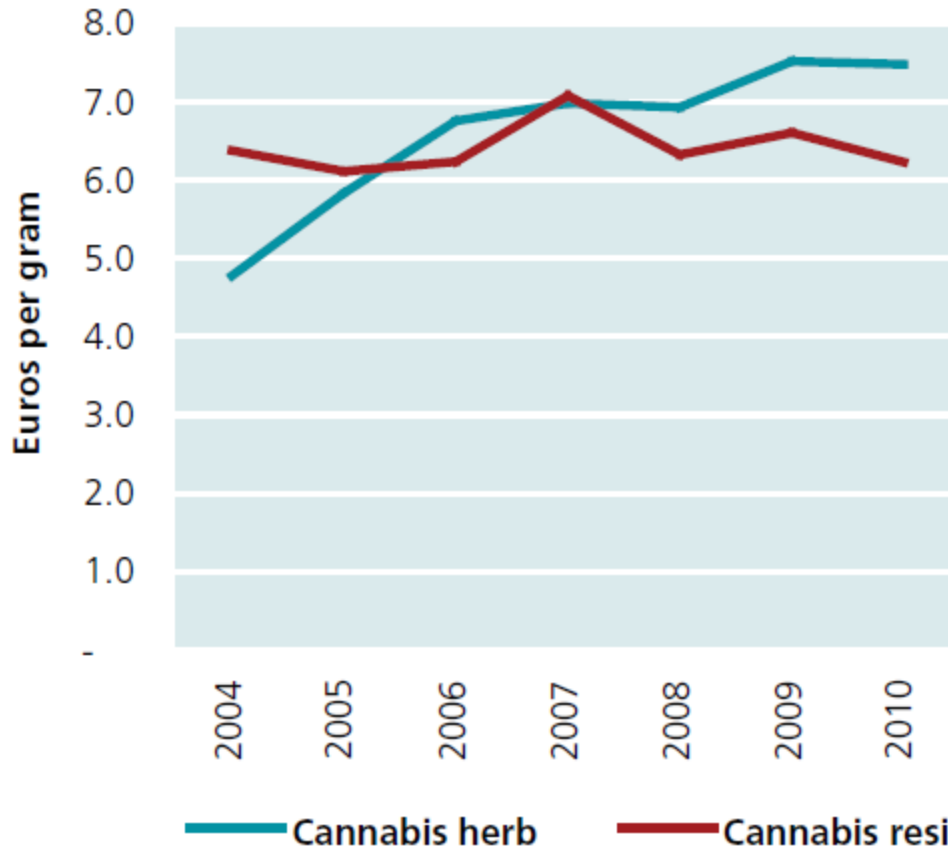
System dystrybucji w Sofii i mniejszych miastach

Model wymaga ciągłego odtwarzania sieci sprzedaży na dole systemu.
Dealer uliczny najczęściej działa od 3 miesięcy do 1 roku.

Ceny detaliczne 1 g *cannabis* /w strefie euro/

Fig. 37. Unweighted average of cannabis retail prices (adjusted for inflation) for European countries in the eurozone

1 g u producenta

= 0,10 EUR

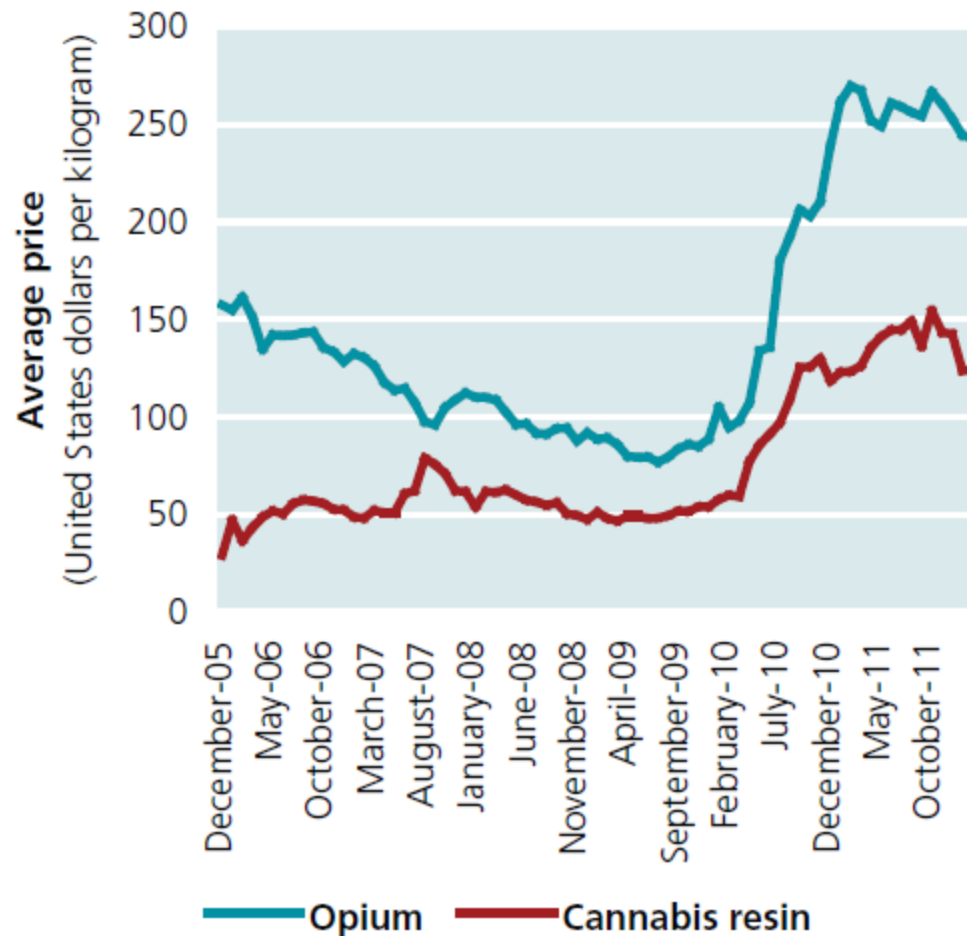
1 g w detalu

= 6 – 7 EUR

Source: UNODC data from the annual report questionnaire (2004-2010); International Monetary Fund.

Ceny 1 kg opium i *cannabis* /w Afganistanie/

Fig. 33. Average farm-gate prices for opium and cannabis resin (first "garda") in Afghanistan, 2005-2011

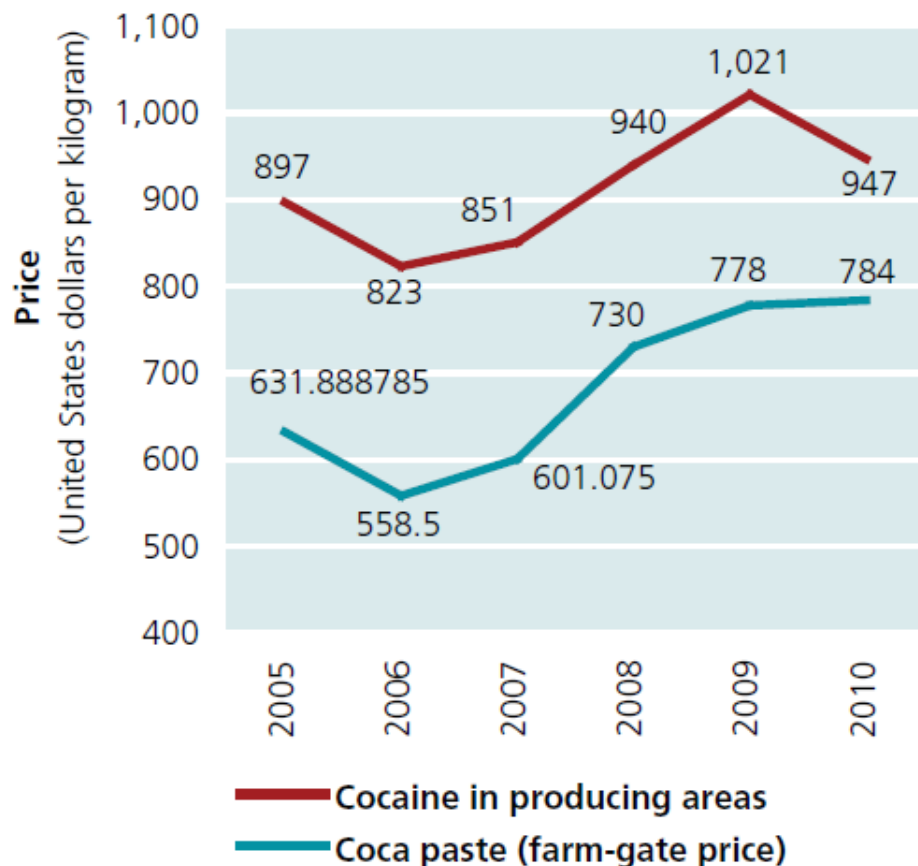
Średni dochód gospodarstwa rolnego zajmującego się uprawą *cannabis* w Afganistanie = **10.700 USD** (2011).

Source: UNODC and Afghanistan, Ministry of Counter-Narcotics.
Note: "Garda" is the local term used in Afghanistan for the powder obtained by threshing and sieving harvested and dried cannabis plants. This process is repeated several times, resulting in different quality levels of "garda" (first, second, third). "Garda" is further processed into hashish, which is the traded product.

Ceny 1 kg kokainy /w kraju producenta/

Fig. 29. Yearly average wholesale prices of cocaine of unknown quality in producing areas of Peru, 2005-2010

Cena 1 kg kokainy
w Kolumbii (2010)
= 2.400 \$

Cena hurtowa
1 kg kokainy
w USA
= 33.300 \$

Cena detaliczna
1 kg kokainy
w USA
= 120.000 \$

Source: UNODC and Government of Peru, Coca Cultivation Survey reports 2005-2010.

Ceny 1 kg heroiny w systemie dystrybucji, Bułgaria 2003

5.500 \$

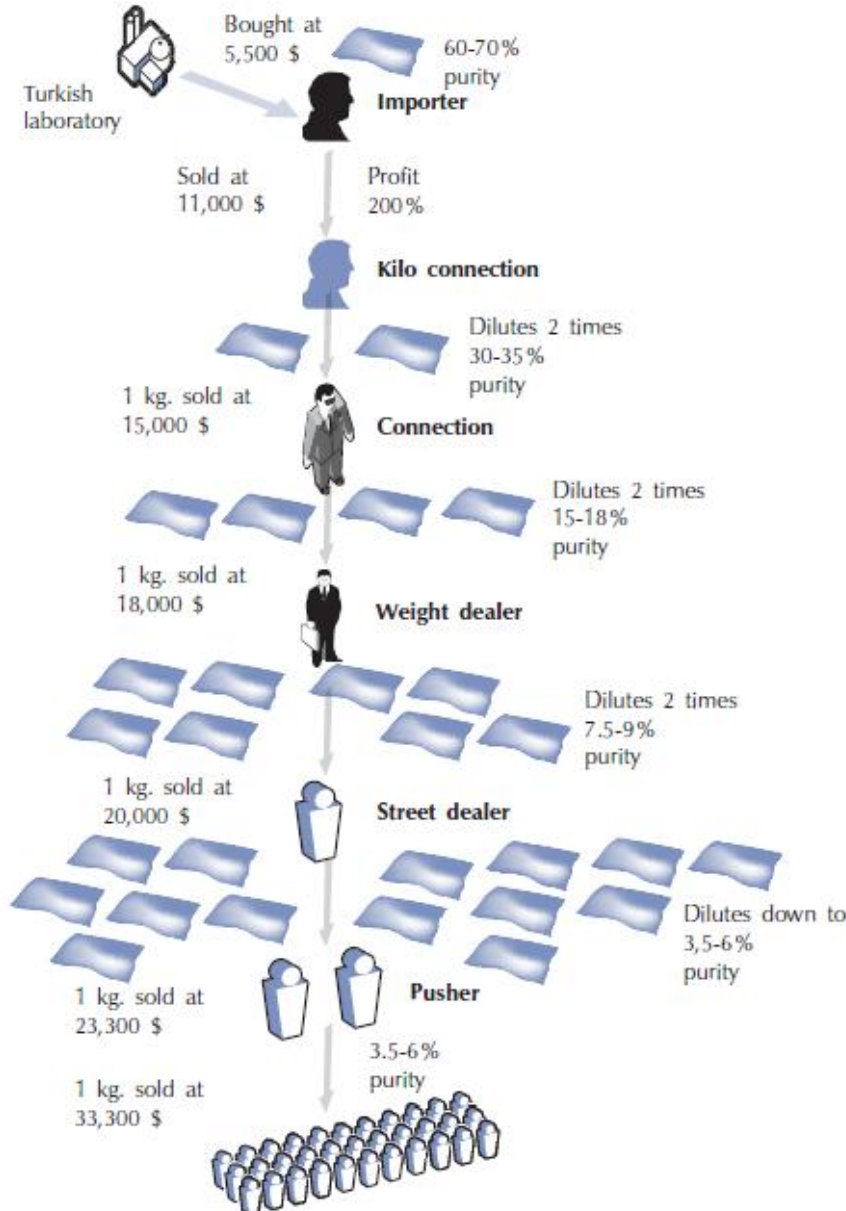
11.000 \$

15.000 \$

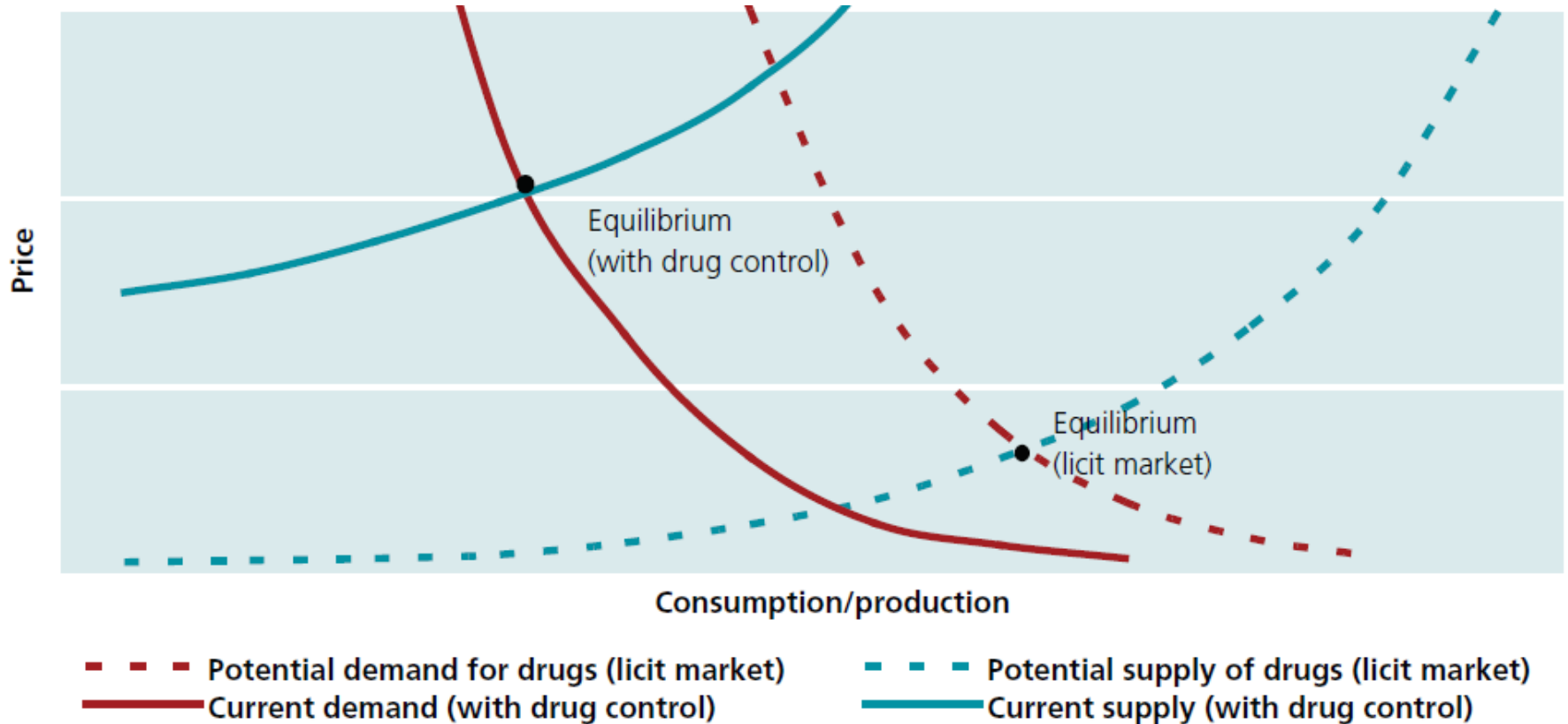
18.000 \$

20.000 \$

33.300 \$

Wpływ regulacji prawnych na rynek narkotyków

Elastyczność cenowa popytu na kokainę oraz *cannabises* szacowana jest na 0,5 [popyt spada o 0,5%, jeżeli cena rośnie o 1%].

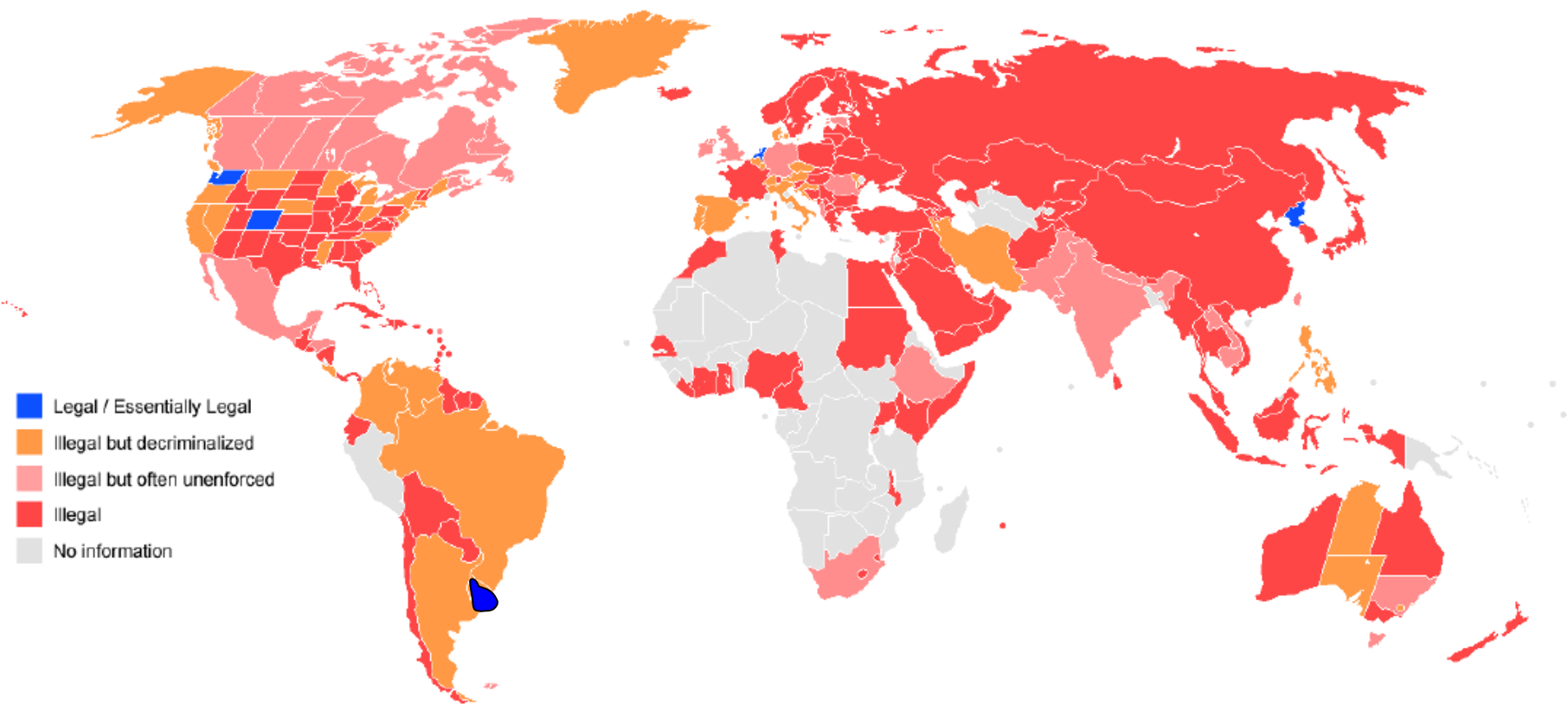
Międzynarodowe regulacje prawne dotyczące rynku narkotyków

Z inicjatywy ONZ w 1961 r. podpisano konwencję o środkach odurzających, w 1971 konwencję o środkach psychotropowych i w 1988 r. **konwencję o zwalczaniu nielegalnego obrotu środkami odurzającymi i psychotropowymi** [konwencje te podpisało w sumie 180 państw].

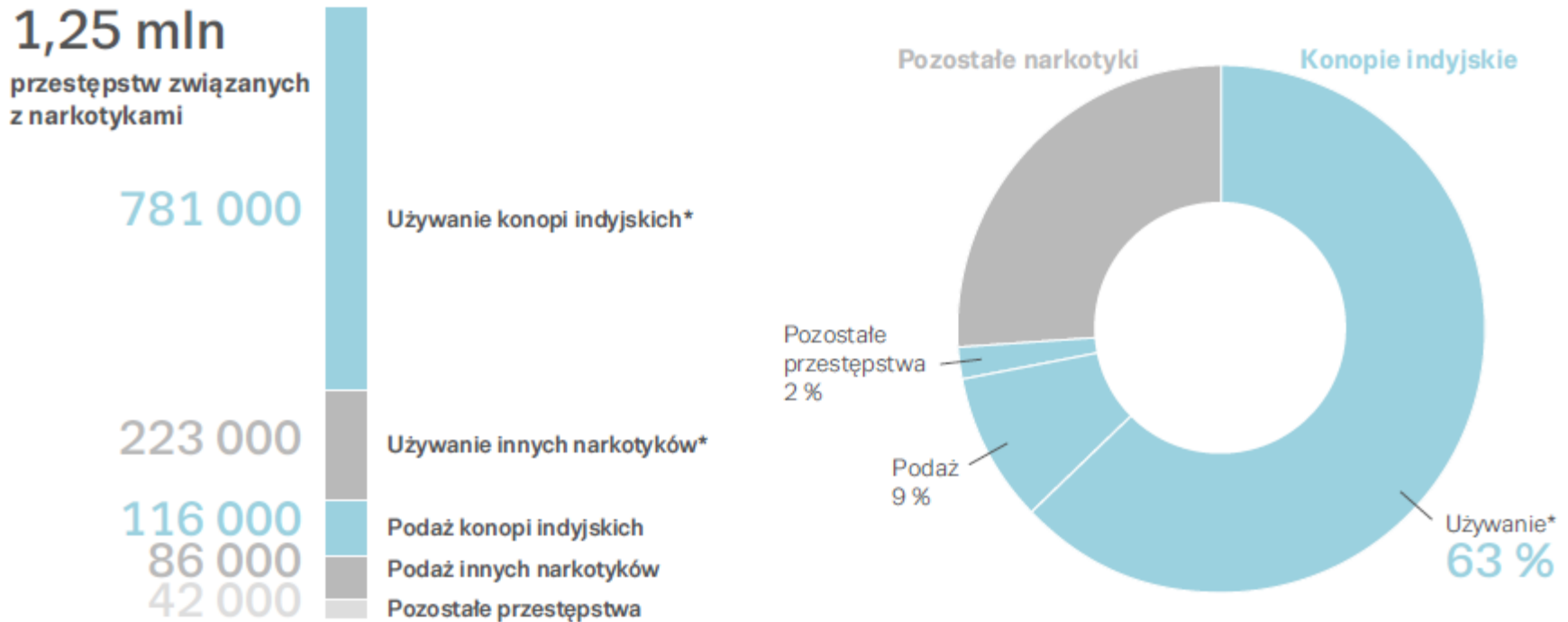
Kryminalizacja posiadania narkotyków została wprowadzona przez konwencję z roku 1988 (Article 3.2):

„ ...each Party shall adopt such measures as may be necessary to establish as a criminal offence under its domestic law, when committed intentionally, the possession, purchase or cultivation of narcotic drugs or psychotropic substances for personal consumption”.

Regulacje prawne dotyczące posiadania narkotyków

Przestępstwa związane z narkotykami w Europie

* „Używanie” obejmuje przestępstwa dotyczące używania i posiadania na własny użytek.

Dekryminalizacja posiadania narkotyków a ich użycie

W badaniach Thies i Register (1993), Donnelly (1995, 1999), Pacula (1998), Featherston i Lenton (2007) oraz Dinardo i Lemieux (2001) **nie odnotowano znaczącego wpływu dekryminalizacji posiadania na używanie narkotyków.**

Hughes i Steven (2007, 2010) oraz Greenwald (2009) na podstawie badań empirycznych doszli do wniosku, że depenalizacja posiadania narkotyków w Portugalii **nie doprowadziła do znacznego wzrostu ich użycia.**

Nieznaczny wzrost użycia narkotyków po depenalizacji ich posiadania odnotowano w badaniach MacCoun and Reuter (2001), Williams (2004), Zhao i Harris (2004) oraz Damrongplisit (2010).

Saer i Chaloupka (1999) prowadzący badania w USA stwierdzili, że dekryminalizacja **prowadzi do wzrostu rocznych wskaźników użycia narkotyków o 7,6%.**

Zakazy a przemoc

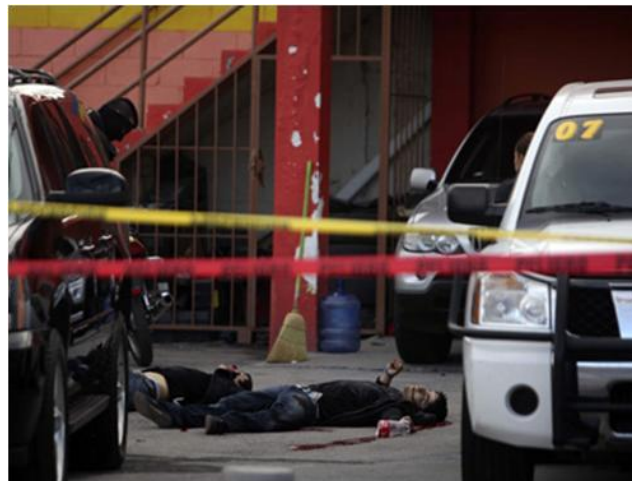
“ *Prohibition creates violence because it drives the drug market underground. This means buyers and sellers cannot resolve their disputes with lawsuits, arbitration or advertising, so they resort to violence instead.*

Violence was common in the alcohol industry when it was banned during Prohibition, but not before or after.

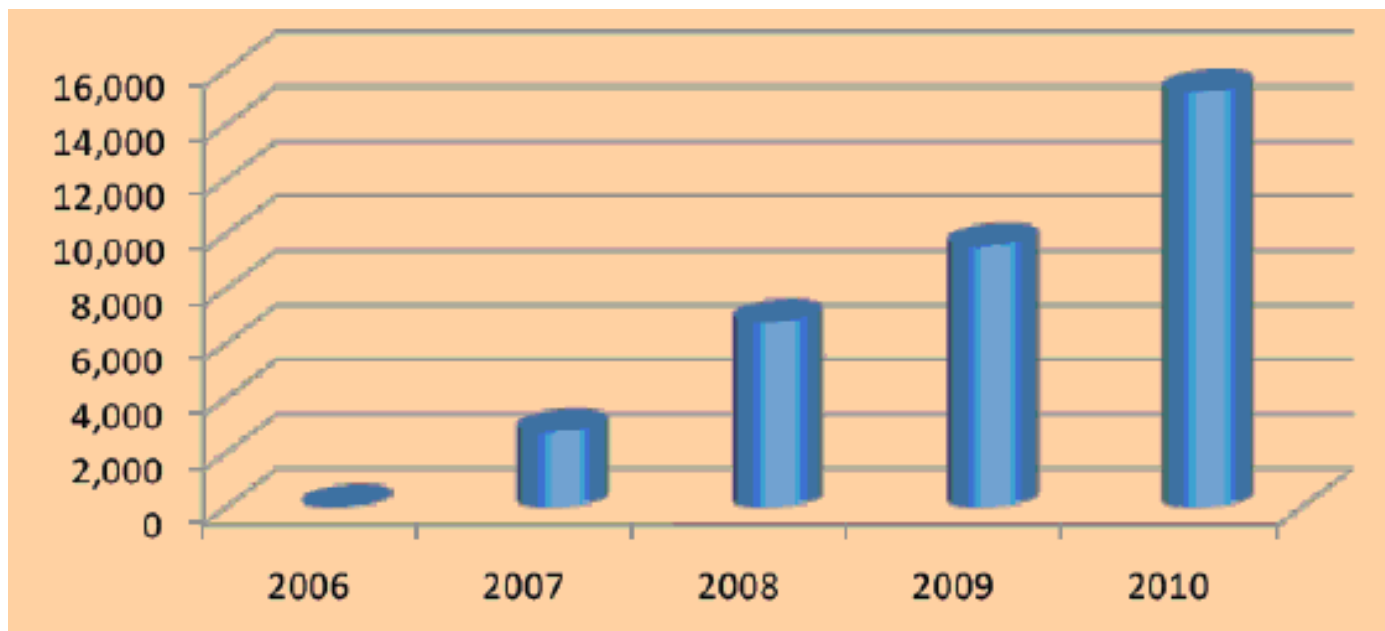
Violence is the norm in illicit gambling markets but not in legal ones. Violence is routine when prostitution is banned but not when it's permitted. Violence results from policies that create black markets, not from the characteristics of the good or activity in question.”

Jeffery Miron

Senior Lecturer, Harvard University Department of Economics

Wojny narkotykowe w Meksyku – liczba ofiar

Wg meksykańskiego rządu w okresie 2006-2010 **liczba morderstw związanych z narkotykami wyniosła 34000**.

60% zabójstw dotyczyło członków zorganizowanych grup przestępczych.

Większość ofiar to młodzi mężczyźni, ale zginęło też 4000 kobiet i 1000 dzieci.

Koszty walki z narkotykami w USA

Na walkę z narkotykami wydano w USA łącznie ok. **545 mld USD**.

Ekonomista z Harvardu Jeffrey Miron (2010) szacuje, że legalizacja marihuany zapewniłaby oszczędności wydatków publicznych na poziomie 13,7 mld USD rocznie.

Narkotyki a inne przestępstwa

Większość osób używających narkotyków nie popełnia przestępstw.

W USA od 22% do 40% więźniów oskarżonych o napady rabunkowe, włamania oraz kradzieże samochodów **było pod wpływem narkotyków w momencie popełnienia zabronionego czynu.**

[Bureau of Justice Statistics, 1997]

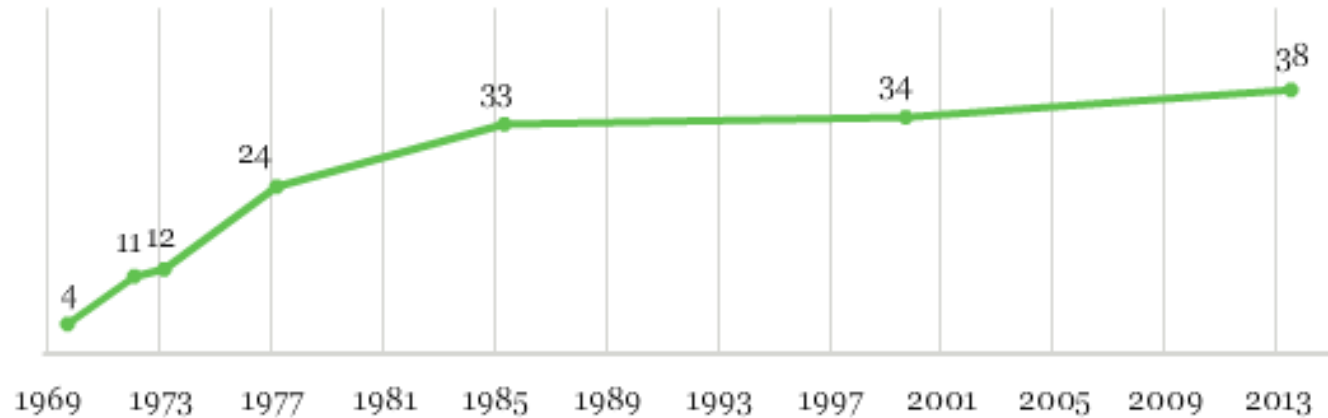
27% więźniów odbywających karę za napady rabunkowe i 32% odbywających karę za włamania zadeklarowało, że **przestępstwa popełniali, aby zdobyć środki na zakup narkotyków.**

[Bureau of Justice Statistics, 1991]

Używanie marihuany w USA

Keeping in mind that all of your answers in this survey are confidential, have you, yourself, ever happened to try marijuana?

■ % Yes

Based on 972 national adults in Form A

Question wording for 1969-1985 trends: Have you, yourself, ever happened to try marijuana?

GALLUP®

Używanie marihuany w USA wg National Survey of Drug Use and Health (2013) w grupie wiekowej 12 plus: w ciągu całego życia **43,7%**; w ostatnim roku **12,6%**.

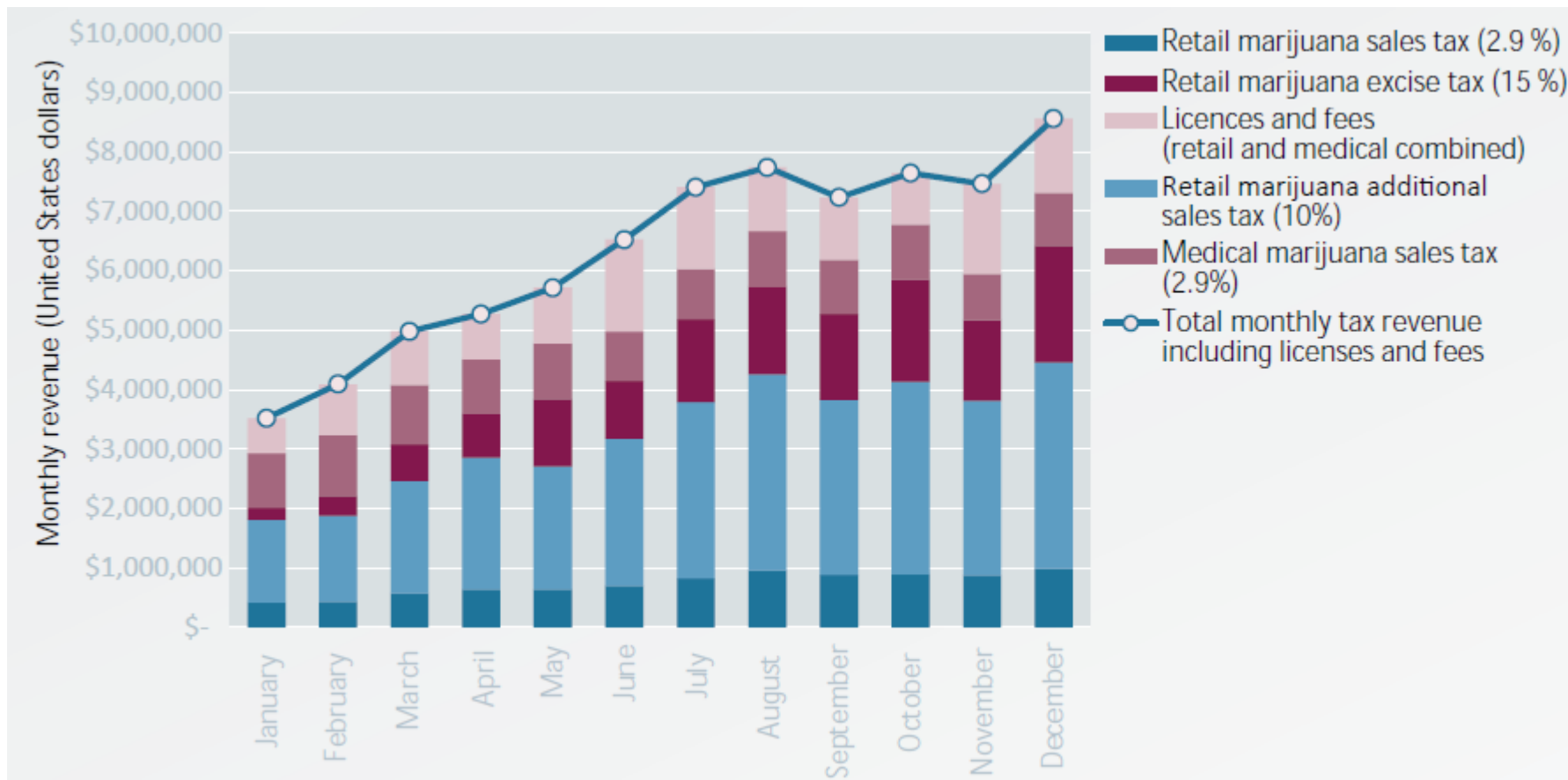
Stanowe regulacje prawne w USA dotyczące marihuany

W listopadzie 2012 w stanach Colorado i Washington zalegalizowano produkcję, sprzedaż i używanie marihuany (obowiązuje od grudnia 2013 r.). W stanie Washington wprowadzono 25% podatek akcyzowy we wszystkich fazach łańcucha dostaw. W stanie Colorado każda osoba w wieku powyżej 21 lat może uprawiać do 6 sadzonek marihuany. Przepisy stanowe są niezgodne z prawem federalnym.

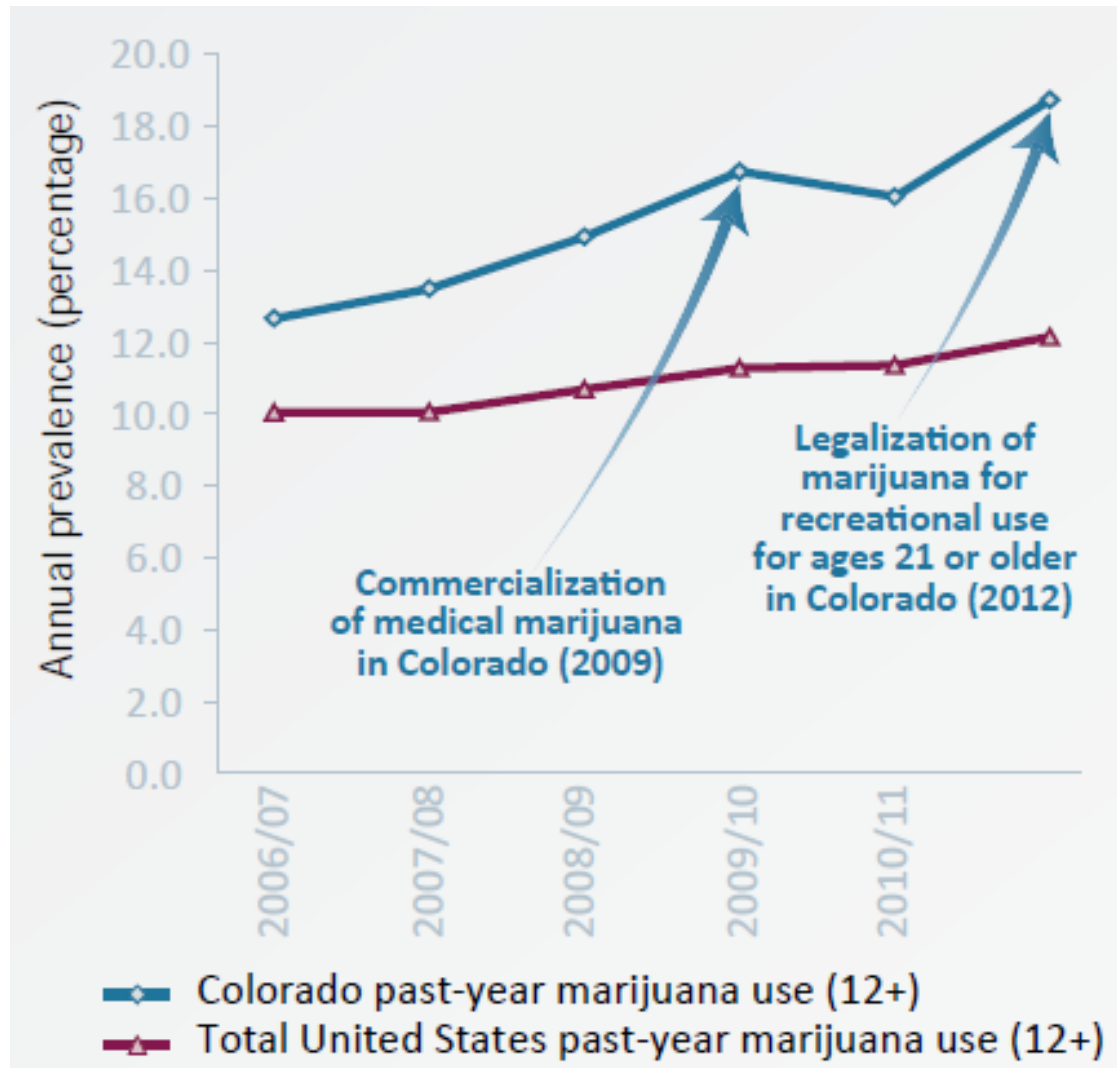
Wskaźniki używania marihuany wzrosły o 2,7 pp. w 2014 r.

Wpływy stanu Kolorado z tytułu podatków nakładanych na sprzedaż marihuany, 2014

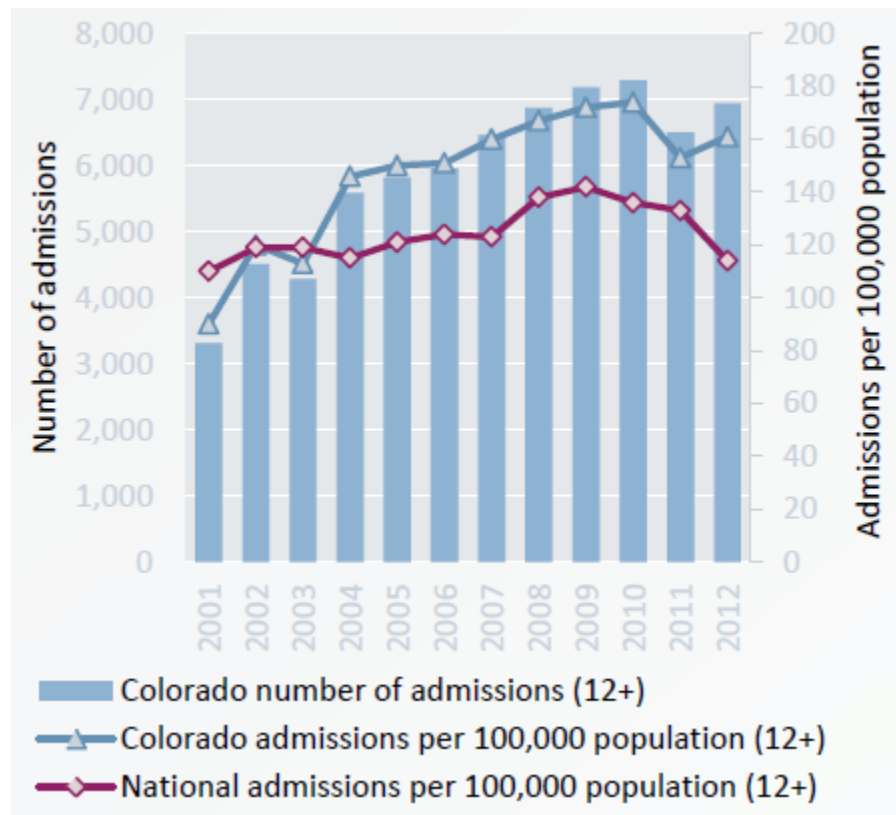

Wpływy stanu Kolorado z tytułu podatków nakładanych na sprzedaż marihuany w 2014 r. ok. **76 mln USD.**

Używanie marihuany w stanie Colorado (USA)

Zgłoszenia pacjentów do jednostek opieki medycznej w związku z zażyciem marihuany

W stanie Kolorado liczba wypadków z ofiarami śmiertelnymi, w których sprawca był pod wpływem marihuany zwiększyła się z 37 w 2006 r. do 78 w 2012 r.

Polityka narkotykowa w Holandii

W latach 1970-tych wprowadzono politykę tolerancji wobec zażywania marihuany. Zakładano, że używanie miękkich narkotyków w kontrolowanych przez państwo miejscach (coffee shop), odciągnie młodych ludzi od twardych narkotyków (jak np. heroina).

Reguły AHOJ-G:

- no advertising (A)
- no hard drugs sale (H)
- no nuisance (O)
- no sale to juveniles (J)
- no sale in large quantities (5 grams per purchase) (G)

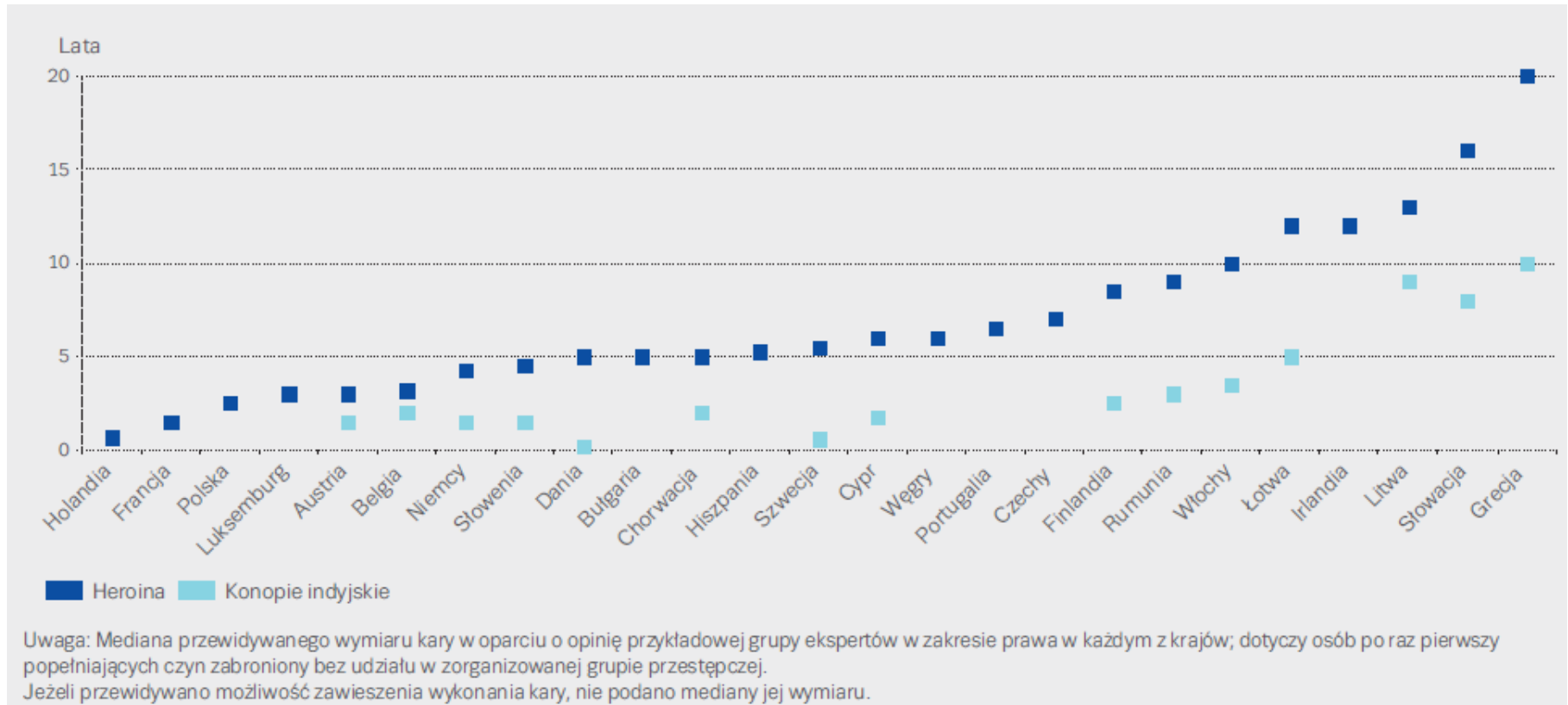
Używanie narkotyków w USA i Holandii

Wskaźnik	USA	Holandia
Używanie marihuany w ciągu całego życia, 2009	41,5% (wiek 12 i więcej)	25,7% (wiek 15-64)
Używanie marihuany w ciągu ostatniego roku, 2009	11,3% (wiek 12 i więcej)	7,0% (wiek 15-64)
Używanie heroiny w ciągu całego życia, 2009	1,5% (wiek 12 i więcej)	0,5% (wiek 15-64)
Liczba więźniów (na 100,000 mieszkańców), 2011/12	716	82
Wydatki na system sprawiedliwości (per capita w EUR)	€379	€223
Liczba zabójstw (na 100,000 mieszkańców)	5,0	1,1

Używanie narkotyków w Holandii

Narkotyk	w ciągu całego życia (w %)				w ciągu ostatniego roku (w %)			
	<i>1997</i>	<i>2001</i>	<i>2005</i>	<i>2009</i>	<i>1997</i>	<i>2001</i>	<i>2005</i>	<i>2009</i>
Cannabis	19.1	19.5	22.6	25.7	5.5	5.5	5.4	7.0
Cocaine	2.6	2.1	3.4	5.2	0.7	0.7	0.6	1.2
Ecstasy	2.3	3.2	4.3	6.2	0.8	1.1	1.2	1.4
Amphetamine	2.2	2.0	2.1	3.1	0.4	0.4	0.3	0.4
LSD	1.5	1.2	1.4	1.5	-	0.0	0.1	0.1
Heroin	0.3	0.2	0.6	0.5	0.0	0.0	0.0	0.1

Przewidywany wymiar kary pozbawienia wolności za sprzedaż 1 kg heroiny lub konopi indyjskich

Źródło: EMCDDA, Europejski raport narkotykowy 2017.

Średnia cena narkotyków w Portugalii (w EUR)

Portugal	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008
Heroin (g)	38.50	31.33	49.72	50.27	43.78	46.80	46.54	41.01	42.17	37.57	33.25
Cocaine (g)	45.63	40.37	60.31	53.51	38.57	41.40	42.23	45.11	45.73	44.65	45.56
Hash (g)	1.78	1.09	4.13	4.06	2.45	2.49	2.31	2.13	2.18	3.45	3.28
Ecstasy (tablet)	11.70	6.70	5.98	6.86	5.90	5.27	4.50	3.56	3.18	3.20	2.80

Source: IDT (2009).

Używanie narkotyków w Portugalii w ciągu całego życia wśród osób w wieku 15-64

Drug	2001	2007	Change
Any illicit substance	7.6	12.0	+4.4
Hashish	7.6	11.7	+4.1
Cocaine	0.9	1.9	+1.0
Ecstasy	0.7	1.3	+0.6
Amphetamines	0.5	0.9	+0.4
Heroin	0.7	1.1	+0.4

Źródło: Balsa (2004; 2007).

W 2001 roku Portugalia zdekryminalizowała posiadanie wszystkich narkotyków na własny użytek. Produkcja i handel są wciąż karane.

Kary za przestępstwa narkotykowe - wytwarzanie

Ustawa z 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz.U. z 2005 roku nr 179, poz. 1485 z późn. zm.):

Art. 53 ust. 1 (wytwarzanie) Kto, wbrew przepisom ustawy, wytwarza, przetwarza albo przerabia środki odurzające lub substancje psychotropowe albo przetwarza słomę makową, podlega karze pozbawienia wolności do lat 3.

Art. 53 ust. 2 (wytwarzanie znacznych ilości) Jeżeli przedmiotem czynu, o którym mowa w ust. 1, jest znaczna ilość środków odurzających, substancji psychotropowych albo słomy makowej lub czyn ten został popełniony w celu osiągnięcia korzyści majątkowej lub osobistej, sprawca podlega grzywnie i karze pozbawienia wolności na czas nie krótszy od lat 3.

Art. 54 (posiadanie, nabywanie przyrządów do produkcji) Kto wyrabia, posiada, przechowuje, zbywa lub nabywa przyrządy, jeżeli z okoliczności wynika, że służą one lub są przeznaczone do niedozwolonego wytwarzania, przetwarzania lub przerobu środków odurzających lub substancji psychotropowych, podlega grzywnie, karze ograniczenia wolności albo pozbawienia wolności do lat 2 (..)

Kary za przestępstwa narkotykowe – przemyt, wprowadzanie do obrotu

Art. 55 ust. 1 i 2 (przemyt) 1. Kto, wbrew przepisom ustawy, dokonuje przywozu, wywozu, przewozu, wewnątrzwspólnotowego nabycia lub wewnątrzwspólnotowej dostawy środków odurzających, substancji psychotropowych lub słomy makowej, podlega grzywnie i karze pozbawienia wolności do lat 5. Ust. 2. W wypadku mniejszej wagi, sprawca podlega grzywnie, karze ograniczenia wolności albo pozbawienia wolności do roku.

Art. 55 ust. 3 (przemyt znacznych ilości) Jeżeli przedmiotem czynu, o którym mowa w ust. 1, jest znaczna ilość środków odurzających, substancji psychotropowych lub słomy makowej albo czyn ten został popełniony w celu osiągnięcia korzyści majątkowej lub osobistej, sprawca podlega grzywnie i karze pozbawienia wolności na czas nie krótszy od lat 3.

Art. 56 ust. 1 i 2 (wprowadzanie do obrotu) 1. Kto, wbrew przepisom art. 33–35 i 37, wprowadza do obrotu środki odurzające, substancje psychotropowe lub słomę makową albo uczestniczy w takim obrocie, podlega grzywnie i karze pozbawienia wolności od 6 miesięcy do lat 8. Ust. 2. W wypadku mniejszej wagi, sprawca podlega grzywnie, karze ograniczenia wolności albo pozbawienia wolności do roku.

Art. 56 ust. 3 (wprowadzanie do obrotu znacznych ilości) Jeżeli przedmiotem czynu, o którym mowa w ust. 1, jest znaczna ilość środków odurzających, substancji psychotropowych lub słomy makowej, sprawca podlega grzywnie i karze pozbawienia wolności od lat 2 do 12.

Kary za przestępstwa narkotykowe

Art. 58 ust. 1 i 2 (udzielanie) 1. Kto, wbrew przepisom ustawy, udziela innej osobie środka odurzającego lub substancji psychotropowej, ułatwia albo umożliwia ich użycie albo nakłania do użycia takiego środka lub substancji, podlega karze pozbawienia wolności do lat 3. Ust. 2. Jeżeli sprawca czynu, o którym mowa w ust. 1, udziela środka odurzającego lub substancji psychotropowej małoletniemu lub nakłania go do użycia takiego środka lub substancji albo udziela ich w znacznych ilościach innej osobie, podlega karze pozbawienia wolności od 6 miesięcy do lat 8.

Art. 59 ust. 1, 2 i 3 (handel) 1. Kto, w celu osiągnięcia korzyści majątkowej lub osobistej, udziela innej osobie środka odurzającego lub substancji psychotropowej, ułatwia użycie albo nakłania do użycia takiego środka lub substancji, podlega karze pozbawienia wolności od roku do lat 10.

Ust. 2. Jeżeli sprawca czynu, o którym mowa w ust. 1, udziela środka odurzającego lub substancji psychotropowej małoletniemu, ułatwia użycie albo nakłania go do użycia takiego środka lub substancji, podlega karze pozbawienia wolności na czas nie krótszy od lat 3.

Ust. 3. W wypadku mniejszej wagi, sprawca podlega grzywnie, karze ograniczenia wolności albo pozbawienia wolności do lat 2.

Art. 60 (niepowiadomienie o handlu) Kto, będąc właścicielem lub działającym w jego imieniu zarządcą albo kierownikiem zakładu gastronomicznego, lokalu rozrywkowego lub prowadząc inną działalność usługową, mając wiarygodną wiadomość o popełnieniu przestępstwa określonego w art. 56, 58 lub 59 na terenie tego zakładu lub lokalu, nie powiadamia o tym niezwłocznie organów ścigania, podlega grzywnie, karze ograniczenia wolności albo pozbawienia wolności do lat 2.

Kary za przestępstwa narkotykowe

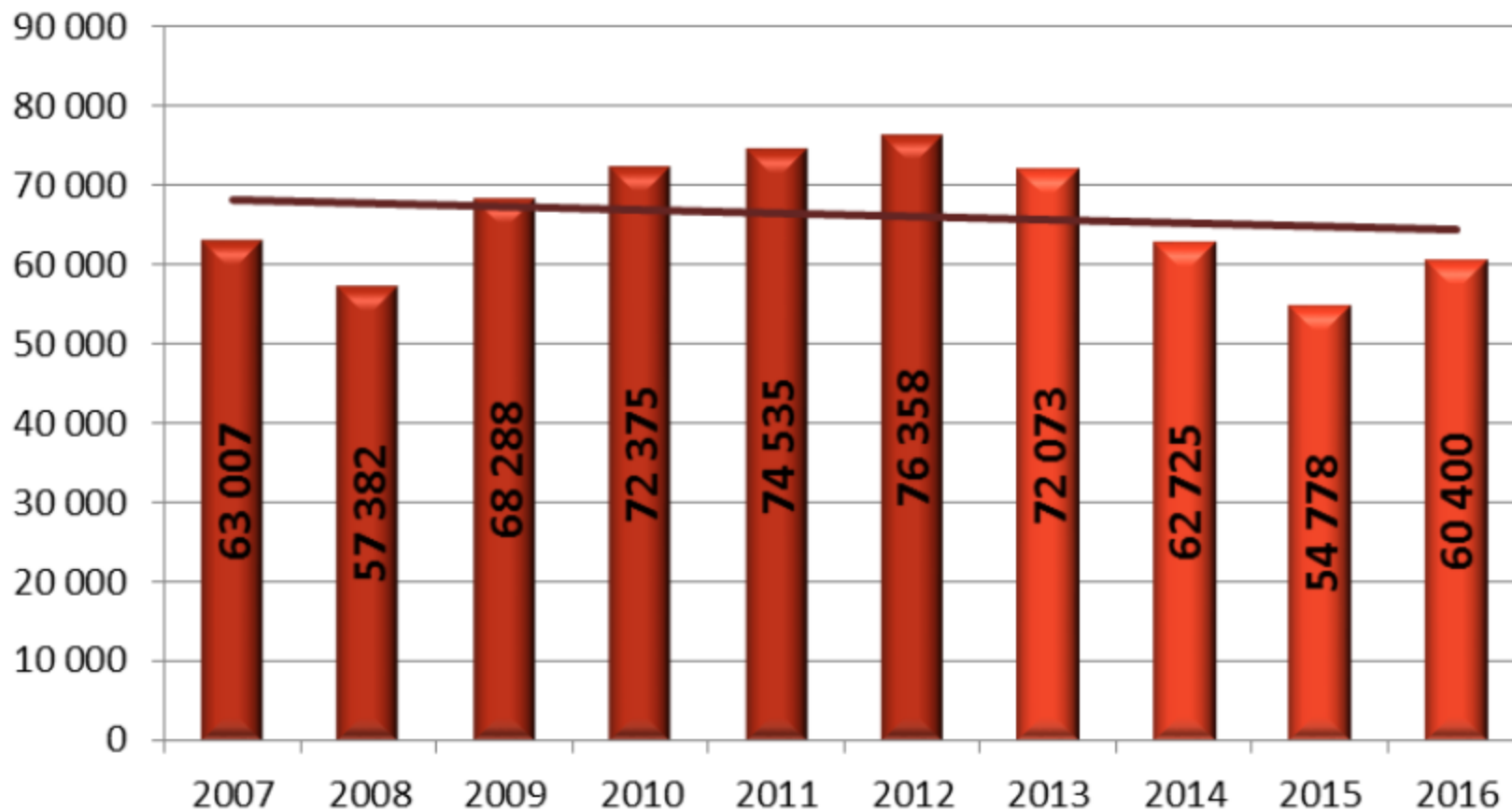
Art. 62 ust. 1 i 3 (posiadanie) 1. Kto, wbrew przepisom ustawy, posiada środki odurzające lub substancje psychotropowe, podlega karze pozbawienia wolności do lat 3.

Ust. 3. W wypadku mniejszej wagi sprawca podlega grzywnie, karze ograniczenia wolności albo pozbawienia wolności do roku.

Art. 62 ust. 2 (posiadanie znacznych ilości) Jeżeli przedmiotem czynu, o którym mowa w ust. 1, jest znaczna ilość środków odurzających lub substancji psychotropowych, sprawca podlega karze pozbawienia wolności od roku do lat 10.

Art. 62a. Jeżeli przedmiotem czynu, o którym mowa w art. 62 ust. 1 lub 3, są środki odurzające lub substancje psychotropowe w ilości nieznacznej, przeznaczone na własny użytek sprawcy, postępowanie można umorzyć również przed wydaniem postanowienia o wszczęciu śledztwa lub dochodzenia, jeżeli orzeczenie wobec sprawcy kary byłoby niecelowe ze względu na okoliczności popełnienia czynu, a także stopień jego społecznej szkodliwości.

Liczba stwierdzonych przestępstw narkotykowych

Źródło: MSWiA, *Raport o stanie bezpieczeństwa w Polsce w 2016 roku.*

Przestępstwa narkotykowe stwierdzone przez policję

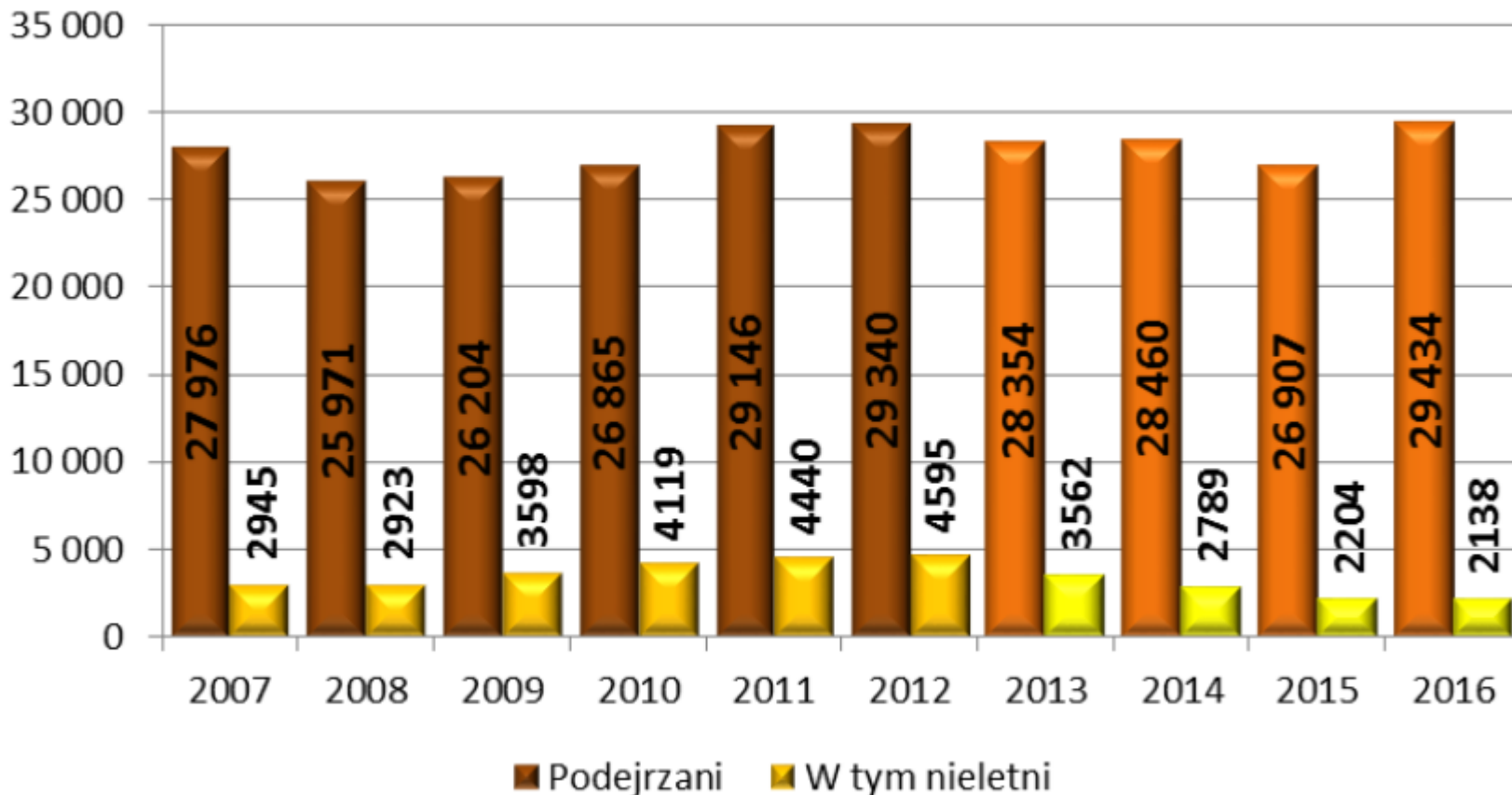
Przestępstwa stwierdzone	2010	2011	2012	2013 ^{6.5}	2014	Zmiana 2013/14
Art. 62 ust. 1 i 3 – posiadanie	33 599	33 233	35 878	37 328	33 820	▼9,4%
Art. 59 – handel	18 449	18 410	18 706	13 728	11 554	▼15,8%
Art. 58 – udzielanie	12 354	13 240	13 193	12 199	8693	▼28,7%
Art. 56 ust. 3 – wpraw. do obrotu znacznych ilości	2673	2403	2572	1879	1939	▲3,2%
Art. 63 ust. 1 – uprawa	1122	1145	1772	1831	1780	▼2,8%
Art. 62 ust. 2 – posiadanie znacznych ilości	1465	1613	1543	1667	1568	▼5,9%
Art. 56 ust. 1 i 2 – wprowadzanie do obrotu	1124	1081	823	1467	1399	▼4,6%
Art. 55 ust. 1 i 2 – przemyt	551	497	581	663	632	▼4,7%
Art. 55 ust. 3 – przemyt znacznych ilości	252	255	262	211	265	▲25,6%
Art. 54 – posiadanie, nabywanie przyrządów	422	254	419	250	215	▼24%
Art. 53 ust. 2 – wytwarzanie znacznych ilości	82	104	111	103	163	▲58,3%
Art. 53 ust. 1 – wytwarzanie	120	77	140	166	121	▼27,1%
Art. 61 – prekursorzy	68	114	92	24	39	▲62,5%
Art. 63 ust. 2 – uprawa w znacznych ilościach	42	54	83	30	35	▲16,7%
Art. 60 – niepowiadomienie o handlu	20	20	6	0	1	-
Art. 68 – reklama środków odurzających	16	17	36	5	1	▼80%

Źródło: MSWiA, *Raport o stanie bezpieczeństwa w Polsce w 2014 roku*.

W 2016 roku wśród 60,4 tys. stwierdzonych przez Policję przestępstw narkotykowych:

- 61,8% wszystkich przypadków dotyczyło posiadania narkotyków z art. 62 ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii (w roku 2015: 60,2%),
- 17,4% – handlu narkotykami z art. 59 (w roku 2015: 17,9%),
- natomiast 11,3% – udzielania narkotyków z art. 58 (w roku 2015: 12,1%).

Liczba podejrzanych o przestępstwa narkotykowe

Źródło: MSWiA, *Raport o stanie bezpieczeństwa w Polsce w 2016 roku*.

Wśród ustalonych przez Policję w roku 2016 z 29,4 tys. sprawców przestępstw z ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii:

- 82,7% stanowili podejrzani o posiadanie środków odurzających z art. 62 ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii (w roku 2015: 80,4%),
- 5,1% o handel z art. 59 (5,4%),
- 4% o uprawę z art. 63 (4%),
- 3,1% o udzielanie innej osobie środków odurzających z art. 58 (3,7%).

Kary za przestępstwa narkotykowe w Polsce

Ministerstwo Sprawiedliwości

W 2016 roku w sądach okręgowych za przestępstwa narkotykowe osądzono łącznie 1705 osób, z czego 1638 skazano (w tej liczbie było 164 osoby sądzone z art. 62 ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii – za posiadanie narkotyków, z czego 153 zostały skazane). Karę pozbawienia wolności orzeczono w przypadku 1574 osób (w tym w zawieszeniu: 675 przypadków). Uniewinniono 49 osób. Przed wyrokiem 174 osoby były tymczasowo aresztowane.

W roku 2016 w sądach rejonowych za przestępstwa narkotykowe osądzono łącznie 19 331 osób, z czego 17 041 skazano (w tej liczbie było 13 766 sądzonych z art. 62 – za posiadanie narkotyków, z czego 11 961 zostało skazanych). Karę pozbawienia wolności orzeczono w przypadku 6133 osób (w tym w zawieszeniu 4355 przypadków). Uniewinniono 163 osoby. Przed wyrokiem 179 osób było tymczasowo aresztowanych.

Źródło: MSWiA, *Raport o stanie bezpieczeństwa w Polsce w 2016 roku*.

Kary więzienia za przestępstwa narkotykowe w Polsce i USA

Polska

Służba Więzienna**

Według stanu na 31 grudnia 2016 roku w zakładach karnych wykonywano 2832 orzeczenia za przestępstwa z ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii, z czego 2152 prawomocne, 47 nieprawomocnych i 633 tymczasowe aresztowania.

USA

Drug arrests by age, 1970-2007

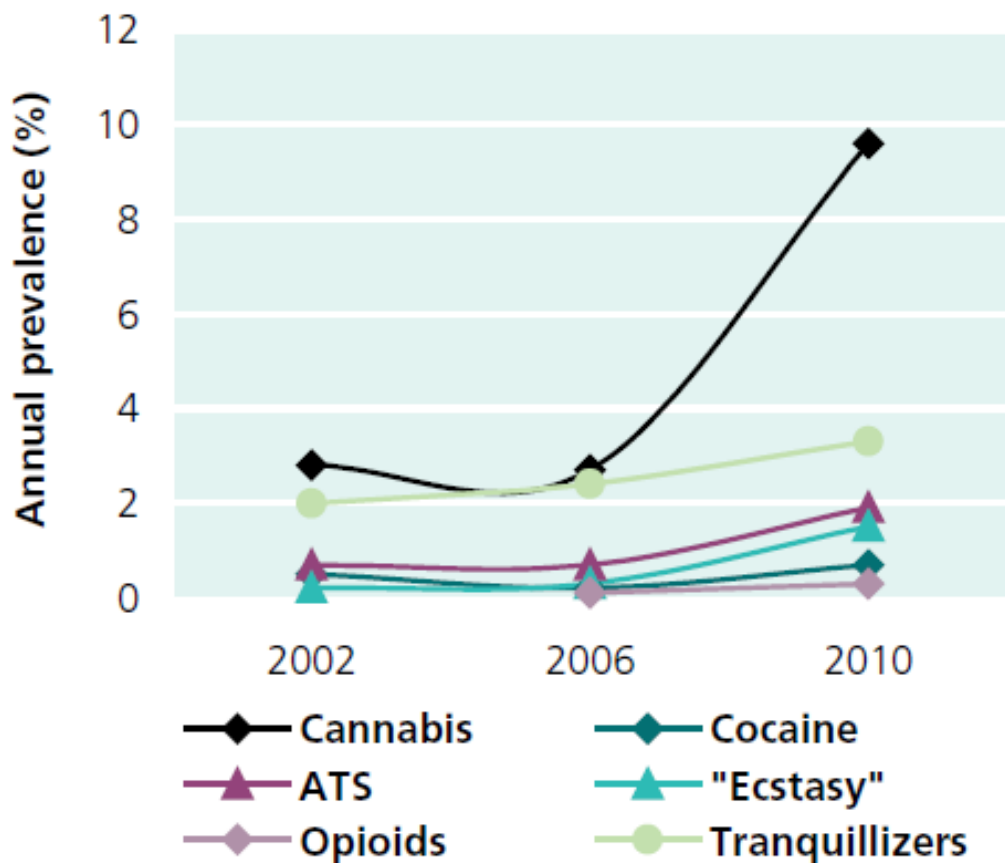
Countries with most prisoners

2008*, m

Source: International Centre for Prison Studies *Or latest available

Używanie narkotyków w Polsce

Przynajmniej jednokrotne użycie (osoby w wieku 15-64):

- Konopie indyjskie 12,2%
- Amfetamina 2,9%
- Ecstasy 1,1%
- Kokaina 0,9%

Źródło: EMCDDA 2014

Source: European Monitoring Centre for Drugs and Drug Addiction, Statistical Bulletin 2012 (available from www.emcdda.europa.eu/stats12); United Nations Office on Drugs and Crime, information provided by Poland in the annual report questionnaire.

Ekonomiści o dekryminalizacji i legalizacji narkotyków

Stosowana dekryminalizacja oznacza liberalizację po stronie popytu i zgodnie z teorią ekonomii powinna doprowadzić do wzrostu konsumpcji narkotyków (bo maleją koszty).

Dekryminalizacja po stronie popytu nie rozwiązuje jednego z kluczowych problemów związanych z rynkiem narkotyków – **przemocy**.

Ograniczenie przemocy, poprawę jakości sprzedawanych narkotyków oraz wzrost wpływów budżetowych można osiągnąć tylko dzięki **legalizacji** narkotyków [ale uzyska się w ten sposób także **wzrost ich konsumpcji**].

Dochody ze sprzedaży narkotyków – wybrane dane

Światowy rynek narkotyków (2004): 500 - 800 mld USD

Światowy rynek cannabises (2005): 141 mld USD

Światowy rynek kokainy (2009): 75-100 mld USD

Światowy rynek heroiny (2009): 55 mld USD

Udział rynku narkotyków w PKB krajów rozwiniętych: 0,7%

Udział sprzedaży opiatów w PKB Afganistanu: 16%